

AAMUN KOITTO

Ortodoksinen seurakunta- ja aikakauslehti

3 ♦ 5.6. 2017 ♦ 8 €

PELKO JA RAKKAUS

AAMUN KOITTO

Ortodoksinen aikakauslehti

tässä numerossa

17

WIKIMEDIA

Pitkä ikä ymmärretään Raamatussa Jumalan siunauksen osoitukseksi.

8

WIKIMEDIA

Uskollinen eläin ja sitä hyvin kohteleva ihminen on kaunis esimerkki luonnon ihmeistä.

LEHTIKUVA/MIKHAIL SOKOLOVITŠ

*Nykymuotoisen
terrorismin juuria
tulee hakea viimeisen
vuosisadan
kehityksestä.*

- 4-7 Terrorismin juuret ja uskonnolliset ääriliikkeet**
Terroritekoja ovat maailmalla käyttäneet sekä äärivasemmisto että -oikeisto, sekä erilaiset nationalistiset ja uskonnolliset ryhmittymät.
- 8-9 Seksuaalisuus ja usko**
Seksuaalisuus on Jumalan lahja ihmiselle.
- 10-11 Eläimet ja etiikka**
Ihmisillä ja eläimillä on pitkä yhteinen taival.
- 12-13 Kasvokkain:**
Vuokko Sajaniemi
- 14 Helmenkalastaja**
Arjen sankarit
- 15 Rakkaudessa ei ole pelkoa**
- 16-17 Vanhuus ja viisaus**
”Puhukoon ikä ja vuosien paljous julistakoon viisautta”.
- 18-19 Pelko ja rakkaus näyttämöllä**
Minna Aro
- 22-23 Uutisvaaka, Vieraskirja, Media**
- 24 Kirjat**
- 25 Venäjänkielinen sivu**
- 26-27 Ilmoituksia**
- 28 Isien opetuksia**

Aamun Koitto PSHV:n ja Karjalan hiippakunnan seurakuntien lehti, perustettu 1896, www.aamunkoitto.fi
Kustantaja Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunta ry. (PSHV), Valamontie 42, 79850 Uusi-Valamo
Toimituskunta KS Joensuun piispa Arseni, toimittaja Risto Lindstedt, toimittaja Mauri Liukkonen, pastori Harri Peiponen, pappismunkki Johannes Parviainen, pastori Tuomas Kallonen, pastori Marko Mäkinen, toimitussihteeri Mari Vainio **Päätoimittaja** piispa Arseni, Kotalahdentie 49, 71920 Pajujärvi, puh. 050 3110349, piispa.arseni@ort.fi **Toimitussihteeri** Mari Vainio, puh. 050 564 8899, mari.vainio@ort.fi
Tilaukset, peruutukset, osoitteenmuutokset ja laskutus (tiistai–torstai klo 10–14) puh. 0400 361190 aamun.koitto@ort.fi **Ilmoitusmyynti, -aineistot ja trafiikki** puh. 0400 361190, simo.palviainen@entra.fi
Taitto Aste Helsinki Oy **Painaminen** PunaMusta Oy. **Seuraava numero ilmestyy** 4.9. **Seuraavan numeron aineistopäivä** 24.7. **Kannen kuva** Raakel Kovala ISSN 0355-9009

nyt ja iankaikkisesti

Vahvoja tunnetiloja

Ihminen rakastaa, mutta myös pelkää monia asioita.

Pelko ja rakkaus ovat vahvoja tunteita ja tunnetiloja, ja ne kuuluvat jossakin muodossa jokaisen elämään. Pelon tunne liittyy usein ulkoisen vaaran tai muun uhkan havaitsemiseen, mutta toki sitä koetaan muutenkin. Erään määritelmän mukaan rakkaus on puolestaan syvä kiintymyksen tunne johonkin. Useimmiten tuo kohde on toinen henkilö.

Omalla työsaralla kirkon nuorisotyössä erilaisiin jännityksen aiheisiin tai jopa pelkoihin törmää melko usein. Ne ovat oikeastaan vuodesta vuoteen pitkälle samoja.

Pienten lasten kanssa ei ehkä uskalleta lähteä kirkkoon, koska pelätään lasten aiheuttavan liikaa ääntä ja samalla muun kirkkokansan reaktiota asiaan. Kuka tahansa saattaa pelätä sitä, että ikään kuin ei osaa käyttäytyä kirkossa tai tehdä oikeita asioita juuri oikeaan aikaan.

Lapsi tai nuori ei uskalla lähteä leirille, koska ei ole varmuutta onko siellä ketään tuttua tai saako yhtään kaveria. Vanhempi puolestaan saattaa jännittää sitä, miten lapsi pärjää leirillä. Leirillä töissä olevat ihmiset ovat huolissaan mm. siitä, miten paljon heille on tällä kertaa jätetty kertomatta tai ilmoittamatta esim. lapsen terveydentilaan liittyviä tietoja, ja saadaanko leiri tai tapahtuma vietyä turvallisesti läpi. Jokainen kirkkomme kasvatustyössä mukana oleva pohtii ankarasti nyt myös sitä, miten oman uskonnonopetuksen käy lähitulevaisuudessa.

Rakkaus on uskon perusta. Rakastamme sitä, jonka puolesta pelkäämme. Tämä todentuu helposti, kun ajatellaan läheisiämme. Yleensä siis ajatellaan rakkauden tai kiintymyksen kohteen olevan ihminen, joten kohde voi olla fyysinen tai aineellinen, mutta se voi olla myös aineeton. Kun rakkaus on uskon perusta, rakkautta koetaan tällöin luonnollisesti myös kirkon suhteen.

Onko meillä tässä ajassa ja tänä päivänä syytä pelätä rakastamamme kirkon puolesta?

Nuorisotyöntekijä Pasi Onatsu

Pelko ja rakkaus

Lehemme tämänkertaisen numeron teemana ovat vahvat tunteet: pelko ja rakkaus. Ne lienevät omakohtaisesti tuttuja suurimmalle osalle Aamun Koiton lukijoista. Jotkut tuntemistamme peloista ovat todellisia, osa taas irrationaalisia tai kuvitteellisia. Pelko on yksi vahva ja ihmistä kuluttava tunnetila, jonka tuttavaksi jokainen ainakin vähäisessä määrin joskus joutuu. Ainoa pelko, joka hengellisessä mielessä, oikein ymmärrettynä on hyvä ja kasvattava, on Jumalan pelko. Sitä ei voi verrata maallisen elämämme pelkotiloihin joita voivat synnyttää muiden muassa väkivalta tai epävarmuus terveydestä, työpaikasta tai läheisten elämäntilanteesta. Psalminkirjoittaja opastaa tästä toteamalla, että ”Herran pelko on viisauden alku, hyvä ymmärrys kaikille, jotka sitä noudattavat”.

Runoilija Joseph Brodskyn mukaan äärettömän suhde äärelliseen, eli Jumalan suhde ihmiseen, on rakkaus. Tässä runoilija lainaa omin sanoin pyhän apostoli Johanneksen ensimmäisen lähetykskirjeen tunnettua ajatusta: ”Joka ei rakasta, ei ole oppinut tuntemaan Jumalaa, sillä Jumala on rakkaus”. Usein rakastuminen ja rakastaminen sekoitetaan keskenään. Ensin mainittuhan on kemiallinen prosessi, jota ihminen ei voi hallita. Se tulee, jos on tullakseen. Rakastaminen sen sijaan on tahtotila, jossa rakastava ei ajattele mitä toiselta saa, vaan sen sijaan mitä voi rakastamalleen antaa.

Kesä antaa meille pohjolan asukkailla voimaa talven varalle valoisista päivistä, lämmöstä ja ennen muuta kesäkauden hengellisistä tapahtumista: temppeleijuhlista ja ristisaatoista. Tarjolla on myös henkistä antia karjalaisten kesäjuhlista, kesäteatteriesityksiin, musiikkitapahtumiin ja taidenäyttelyihin. Monelle nuorelle tuleva kristinoppileiri voi tuoda pintaan sekä pelon että rakkauden tunteita. Leirille lähtö voi pelottaa ja herättää kysymyksiä: löytyykö nuorten joukosta ystäviä ja onko leirin ohjelma tylsää ja tiukkapipoista? Vaikka leirin alku voi olla nihkeää, niin viimeiset päivät ovat tavallisesti tunteikkaat. On ollut mukava olla yhdessä, on saatu rakkaita ystäviä ja ennen muuta rakkaus Jumalaa ja omaa kirkkoa kohtaan on kasvanut. Pelko on voitettu.

Siunattua kesäaikaa Aamun Koiton lukijoille toivottaen,

Piispa Arseni

Ivaskyn luostarin tuhottu
hautausmaa Ukrainan Donetskissa.

Terrorismin juuret ja uskonnolliset ääriliikkeet

Tuoreen kyselytutkimuksen mukaan terrori-iskut ovat nousseet suomalaisten pelkäämistä uhkista kärkipäähän. Mitä iskujen taustalla on, ja onko pelko aiheellista?

laisiin nykykieliin ja saanut uusia merkityksiä. Mutta kun siirrytään sanoista eteenpäin, helppoa ei ole enää mikään.

- Terrorismi on alun alkaen poliittinen käsite. Sitä alettiin käyttää Ranskan vallankumouksen myötä. Toki vastaavaa toimintaa on ollut aiemminkin. Mutta on aina ongelmallista, jos moderneja käsitteitä sovelletaan historian ilmiöihin, pohtii uskontotieteen dosentti Teuvo Laitila Itä-Suomen yliopistosta.

Terroritekoja asiansa ajamiseksi ovat sittemmin maailmalla käyttäneet sekä ääriväsymmisto että -oikeisto, sekä erilaiset nationalistiset ryhmittymät. Israelin ja Palestiinan välinen konflikti on niin ikään poikunut iskuja aina 1940-luvulta lähtien.

Nykyisen uskonnollisen terrorismin aalto alkoi vasta vuonna 1979 tapahtuneen Iranin vallankumouksen myötä. Väkivallalla operointiin ja uhkaamiseen liittyi siinä ääriuskonnollinen maailmankuva ja harhainen ajatus tekojen jumalallisesta oikeutuksesta.

- Uskonnollisten ääriilikkeiden nimissä tapahtuvaa väkivaltaa kuvaa ajatus annetusta tehtävästä. Ihminen ikään kuin sanoo toiselle, että ”tiedän, että minun pitää surmata sinut, ja olen saanut Jumalalta siihen oikeuden.” Toiminta nykyhetkessä tulee tärkeämmäksi kuin pitkäjänteinen työskentely oman pelastumisen eteen.

Uskonto taipuu hyvään tai pahaan

Keskisuomalainen kansanedustaja sai taannoin sakot kiihottamisesta kansanryhmää vastaan. Hän oli todennut, että ”kaikki muslimit eivät ole terroristeja, mutta kaikki terroristit ovat muslimeja.” Populistiset tokaisut tuntuvat tekevän monimutkaisesta maailmasta hieman yksinkertaisemmän ja helpommin ymmärrettävän, mutta niissä piilee vaara.

- On suuri virhe ajatella, että uskonnollinen terrori olisi jotenkin yhtenäistä ja samanlaista joka paikassa. Yhtä lailla virheellistä on ajatella, että jokin uskonto olisi yksiselitteisesti hyvä tai paha. Sen sijaan ihmiset voivat käyttää uskontoa joko hyvään tai pahaan. Kristinuskoko ei ole itsessään sen immuunimpi väärinkäytöksille kuin islamkaan. Myös sen piiristä löytyy väkivaltaiseen toimintaan suuntautuneita ihmisiä, Teuvo Laitila selvittää.

- Raamattua, siinä missä Koraaniakin, voidaan lukea valikoiden ja irrottaa yksityiskohdista asiayhteydestään. Silloin molemmista löy-

tyy kohtia, joiden voidaan tulkita kannustavan väkivaltaan. Mutta yhtä lailla niistä löytyy hyviä.

Uskonnollisiin ääriilikkeisiin liittyvästä terrorismista voidaan kuitenkin puhua myös yleisellä tasolla. Nykymuodossaan sen taustalta löytyy globalisaatio. Sillä tarkoitetaan kehityskulkua, jossa eri maiden talousjärjestelmät ja kulttuurit liittyvät yhä tiiviimmin toisiinsa - hyvässä ja pahassa.

- Vielä puoli vuosisataa sitten ajateltiin, että kukin uskonto vaikuttaa omalla, enemmän tai vähemmän rajatulla alueellaan. Nykyisin esimerkiksi muslimeja elää joka puolella maailmaa. Naapuri voi nykypäivänä olla kuka tahansa, ja hänen tapansa ja maailmankatsoimuksensa voivat olla erilaiset kuin mihin on totuttu. Tämä voi aiheuttaa kiistoja ja riitoja ihmisten välillä.

Sotaa käydään nyt kaikkialla

Globalisoituneessa maailmassa ihmiset ja aatteet liikkuvat maasta ja maanosasta toiseen vapaasti ja nopeasti. Konfliktitkaan eivät tunne enää rajoja.

- Esimerkiksi Yhdysvallat on pitkään puut-

Uskontotieteen dosentti Teuvo Laitila muistuttaa, ettei islam itsessään ole uhka, mutta jotkut sen nimeen vannovat ääriajattelijat ovat sitä.

Vielä siis uskallat lähteä, saattaa matkalle aikova nykypäivänä kuulla. Toteaja viittaa yleensä synkkiin ja järjettömiin tapahtumiin, jotka tuntuvat hiipivän yhä lähemmäksi arkista elinpiiriämme: terrori-iskuihin lentokentille, metroihin, toreille. Paikkoihin, joissa kuka tahansa meistä voisi olla silloin, kun joku katsoo olevansa oikeutettu päättämään vieraiden ihmisten elämästä ja kuolemasta.

Terrorismin määrittäminen on helppoa, kun pysytään sanojen tasolla. Latinan *terrere* tarkoittaa kauhun herättämistä ja pelottelua. Siitä sen synkkä sisältö on periytynyt eurooppa-

tunut aseellisesti muiden maiden sisäisiin asioihin. Sen toiminta on herättänyt kritiikkiä, mutta se on kuitenkin hyväksytty. Al-Qaida käänsi vuonna 2001 tilanteen toisin päin ja hyökkäsi Yhdysvaltojen omien rajojen sisälle. Voi sanoa, että noiden syyskuun terrori-iskujen jälkeen maailma muuttui. Sotaa ei käydy enää vain Lähi-idän alueella, Laitila taustoittaa.

Nykymuotoisen terrorismin juuria tulee hakea viimeisen vuosisadan kehityskulusta. Kolonialismin eli siirtomaapolitiikan sekä kylmän sodan aikakaudet jättivät jälkeensä horjuvia yhteiskuntia. Ne ovat puolestaan tarjonneet hyvän kasvualustan ääri- liikkeille. Sellaisia on itänyt Lähi- ja Keski-idässä erityisesti wahhabismista. Se on sunni-islammin fundamentalistinen suuntaus ja Saudi-

Arabian valtionuskonto. Terroristijärjestöistä sekä al-Qaida että Isis pohjaavat toimintansa wahhabistiseen ajatteluun.

– Radikaaleja wahhabistitahoja ovat viime vuosikymmeninä rahoittaneet öljyllä rikkaituneet yksityishenkilöt, mikä on vahvistanut niiden vaikutusvaltaa. Voi sanoa, että wahhabismin voimistumisen myötä avautui Pandoran lipas, mitä terrorismiin tulee.

Pelkkä aate ei kuitenkaan riitä. Sen piiriin täytyy saada värvättyä innokkaita ja uhrauksiin valmiita toimijoita.

– Köyhyys, työttömyys ja epädemokraattinen hallinto luovat tyytymättömyyttä. Fundamentalistinen ajattelu tarjoaa ongelmiin näennäisen helppoja ratkaisuja. Ympäristöongelmat tuovat kokonaisuuteen omat paineensa. Ilmastonmuutos ei edetessään

ainakaan helpota ihmisten tilannetta kuivuu- desta kärsivillä alueilla.

Mielikuvien voima

Videolla näkyy aukiolle kokoontunut, kiihtynyt ihmisjoukko, joka huutaa yhteen ääneen jotakin arabiaksi. Länsimaiselle katsojalle tulee epämukava olo. Sitten videon tekstitys kertoo, että kyseessä ovat egyptiläiset koptikristityt. He lukevat yhteen ääneen Nikean uskontunnustusta protestina palmusun- nuntaina kirkkoihin tehdyille terrori-iskuille. Ahdistus vaihtuu myötäelämiseen.

Mielikuvien voima on valtava. Niiden avulla hahmotamme maailmaa ja jaamme kanssakulkijat ”meihin” ja ”muihin”. Oman ryhmän edustajiin liitetään mielellään erilaisia hyveitä. Sen sijaan pahuus projisoidaan eli

Mitä enemmän meitä pelottaa, sitä alttiimpia olemme populistiselle propagandalle ja yleistävien viholliskuvien markkinoinnille.

heijastetaan niihin, jotka edustavat toiseutta. Todellisuudessaan sekä meissä että muissa on yhtä lailla niin rikollisia kuin kelpo kansalaisiakin. Maailma ei ole mustavalkoinen.

Erilaiset poliittiset ja uskonnolliset toimijat käyttävät usein sumeilematta hyväkseen tätä inhimillistä taipumusta ryhmäajatteluun. Siitä seuraa helposti syrjinnän, epäluulon ja vihan kierre. Pahimmillaan ”toisilta” kielellään kokonaan ihmisarvo. Sillä oikeutetaan kaltoin kohtelua ja suoranaista väkivaltaa.

- Viholliskuvien luominen ja ylläpitäminen on osattu kautta aikojen. Kaikenlaisessa fundamentalistisessa ajattelussa vihollinen on syntipukki, joka on vastuussa ihmisille tapahtuvista ikävistä asioista. Vihollisen toiminta on otollinen selitys ongelmille kuin ongelmille. Tätä retoriikkaa hyödyntävät nykytilanteessa sekä Isis että Euroopassa voimistuneet äärioikeistolaiset äänet. Siihen liittyy myös salaliittoajattelun hyödyntäminen ja levittäminen, kuvailee Teuvo Laitila.

Rajojen sulkeminen ja eristäytyminen omaan lintukotoon näyttäisi helpolta ratkaisulta pitää pahuus poissa kotiovelta. Sitä oikeistopopulistit ehdottavat ratkaisuksi ihmisten pelkoon ja turvattomuuteen. Entiseen ei ole kuitenkaan ole paluuta.

- Vielä ei ole ehkä oikein ymmärretty, että globalisoituneessa maailmassa pahoja asioita voi tapahtua missä tahansa. Kaikkea ihmisten toimintaa ja liikkumista ei voida mitenkään kontrolloida. Myös yhteiskunnan luisumisesta poliisivaltioksi on omat vaaransa.

Median rooli ja vastuu

Sekä pelkoja että populismia ruokkii Euroopassa ja muualla länsimaissa eräänlainen perspektiiviharha. Kun terroriteko tapahtuu eurooppalaisessa tai amerikkalaisessa kaupungissa, se saa mediassa valtavasti huomiota. Muualla maailmassa kuolee

kymmenittäin ihmisiä vastaavissa iskuissa liki päivittäin. Nämä tapaukset kuitataan pikku-uutisella lehden ulkomaansivuilla.

- Tästä uutisoinnin epäsuhdasta seuraa ensinnäkin ajatus, että eurooppalaisen - eli ”meihin” kuuluvan - ihmisen henki olisi jotenkin lähtökohtaisesti arvokkaampi kuin ”muita” edustavan. Toisekseen mediahuomion mittasuhteet saavat länsimaihin suuntautuvat iskut vaikuttamaan järjestelmällisemmiltä kuin ne ehkä ovatkaan. Isis ottaa tietysti mielellään kunnian iskuista. Mutta miten systemaattisia ne todellisuudessa ovat? Osa on toki suunnitelmallisia, kun taas osa vaikuttaa ennemminkin aiempien väkivallanteiden matkimiselta, Laitila puntaroi.

Mitä enemmän meitä pelottaa, sitä alttiimpia olemme populistiselle propagandalle ja yleistävien viholliskuvien eli stereotyyppien markkinoinnille. Syntyy tilanne, jossa kaikkia maahanmuuttajia syytetään epäsuorasti iskuista, vaikka suurin osa heistä on yhtä lailla uskonnollisten ääriliikkeiden toiminnan uhreja, eikä mahdollisia terroristeja tai muita rikollisia.

Näin pelosta kasvaa viha ja kierre pahe-nee. Se taas sataa suoraan terroristien laariin.

- Noin ylipäänsä voi miettiä, pitääkö iskuista uutisoida reaaliaikaisesti minuutti minuutilta. Vai riittäisikö, että kerrotaan perusasiat ja tiedotetaan lisää sitten, kun tapahtumien kulku ja taustat on selvitetty? Mitä enemmän huomiota terroriteot saavat ja mitä enemmän pelkoa ne herättävät, sitä paremmin tekijät ovat saavuttaneet tavoitteensa. Kattava mediahuomio voi innostaa niin ikään matkijoita pyrkimään samaan. Tämähän on nähty esimerkiksi kouluampumistapauksissa, mietti Teuvo Laitila.

Kohtaamisia ja vuoropuhelua

Eräässä aikakauslehdessä kerrottiin eteläsuomalaisesta nuoresta miehestä, joka paremman tekemisen puutteessa järjesti tappeluita ja hyökkäyksiä läheisen vastaanottokeskuksen asukkaita vastaan. Kun syrjäytynyt nuorukainen sai viranomaisten myötävaikutuksella apua ongelmiinsa ja pääsi kyläilemään oletettujen vihamiestensä luokse, tappelunhalu laantui. Entiset viholliset alkoivat vaikuttaa tavallisilta, mukavilta ihmisiltä.

Mielikuville on tyyppillistä, että mitä etäisemmästä asiasta kuva muodostuu, sitä

sumeampi ja stereotyyppioille alttiimpi se on. Kun ihmisiin tutustuu, heidät alkaa nähdä ensisijaisesti yksilöinä, eikä etnisen tai uskonnollisen ryhmänsä edustajina. Kohtaamisten myötä mustavalkoinen maailmankuva saa säröjä, joista näkyy värien kirjo.

Tässä Teuvo Laitila näkee vastavoiman niin peloille, terrorismille kuin uskonnollisten ääriliikkeiden vaikutusvallallekin.

- Osa länsimaissa tapahtuvasta terrorismista nousee siitä, ettei ole sopeutunut yhteiskuntaan. Tämä pätee sekä kantaväestöön että maahanmuuttajiin. Mekanismi on sama kuin epävakaisissa yhteiskunnissakin: työttömyys, näköalattomuus ja ulkopuolisuuden tunne ruokkivat tyytymättömyyttä. Se puolestaan antaa fundamentalistiselle ajattelulle tarttumapintaa. Tarvitaan kohtaamisia ja vuoropuhelua. Eristäytymistä yhteiskunnasta ei tulisi missään tapauksessa tukea sallimalla esimerkiksi maahanmuuttajahettojen syntyminen.

Ihmismieli sopeutuu kuitenkin muutoksiin omaan tahtiinsa. Kovin nopeissa käänteissä on vaikea pysyä mukana, niin yksilön kuin yhteiskunnankin.

- Esimerkiksi Ruotsiin on parin viimeisen vuosikymmenen aikana saapunut puoli miljoonaa maahanmuuttajaa. Ei ihme, että ongelmia on tullut. Mutta rinnakkaiselon mahdollisuudelta viedään matto alta, jos ajatellaan yleistävästi, että muslimit ovat terroristeja, jotka eivät pysty sopeutumaan meidän yhteiskuntaamme. Tällainen ajattelu heijastuu vääjäämättä ihmisten kohteluun. Siitä tulee vähitellen itseään toteuttava ennustus.

Sen sijaan, että ongelmia heijastetaan muihin puolin ja toisin, ne tulisi Laitilan mukaan nähdä yhteisinä haasteina. Silloin myös ratkaisuja haetaan yhdessä sen sijaan, että syytetään toista osapuolta.

- Ihmisten kohtaaminen ei ole mitään salatiedettä. Erilaisia oppikeskusteluja toki käydään esimerkiksi muslimien ja kristittyjen välillä globaalilla tasolla. Mutta vielä tärkeämpää on arkisen tason vuoropuhelu. Siihen pystyy meistä jokainen. Hyvät kohtaamiset kasvattavat halua toteuttaa oman uskonnon hyviä puolia sen sijaan, että taivuttaisiin hakemaan siitä vastakkainasettelua ruokkivia piirteitä, Teuvo Laitila muotoilee.

Kati Parppe

Seksuaalisuus ja usko

Seksuaalisuus on nykyään kuin uskontojen supermarket – valitse itse millä aineksilla ja mausteilla tahdot tavoitella ”autuutta”. Kirkon sanoma tavoittelee aina todellista rakkautta. Seksuaalisuus on Jumalan lahja ihmiselle.

Elämme pornon aikakautta, jossa seksuaalisuus ei enää tihku, vaan tulvii julkiseen tilaan käytännössä kaikissa yhteiskunnan kerroksissa. Monet kolmosluokkalaisetkin katsovat pornoa. Se, mikä on aiemmin ollut tabu, on nyt kaikkien tiedossa, useimpien huulilla ja helposti nähtävillä. Asiat, joista ennen on kivitetty ja joita on pitkään paheksuttu nousevat – varsinkin läntisessä – yhteiskunnassa yhä hyväksyntypään asemaan. Vähemmistöjen vähemmistöt kokevat vielä mainittavissa määrin vainoa – jopa lännessä. Transsukupuoliset ja muut LGBTQIA ihmisten häntäpäähän porukat kokevat nykyään syrjintää myös ”normihomojen” taholta.

Kauan puhututtanut homoseksuaalisuus ei ole enää poikkeama normista, vaan poikkeama enemmistöstä. Moninaisuus on uusi normi. Sen mukaan seksuaalisuus voi toteutua eri hetkinä eri tavalla, aina kulloinkin kyseessä olevien yksilöiden senhetkisten mielihalujen mukaan – tarve luokitella on häipymässä. LGBTQIA -piireissä puhutaan vapautumises-

ta, joka on käynnissä. Ei olisi enää eri ryhmien seksuaalisuutta, vaan aina yksión seksuaalisuutta, jonka ei tarvitse olla minkään luokan tapojen tai ”normihaluojen” määrittlemää tai rajaamaa.

Kirkko nykyajassa

Kirkon näkökulma seksuaalisuuteen ei ole muuttunut: Seksuaalisuus on Jumalan antama lahja ihmiselle. Ihmisen tulee toteuttaa sitä vain miehen ja naisen välisen avioliiton sisällä, kumppaneiden keskinäisessä kunnioituksessa, uskollisuudessa ja rakkaudessa – ajoittaista pidättäytymistä unohtamatta. Taipumus johonkin tästä poikkeavaan ei vielä ole syntiä, taipumuksen toteuttaminen on. Kirkkoja on syytetty seksuaalietiikan kaventamisesta ja sellaisen aateilmapiirin luomisesta, joka mahdollistaa eri vähemmistöihin kohdistuvan vainon. Tätä tuskin voi kieltää, niin kuin sitäkään että monet kirkon piirissä toimineet ihmiset ovat syrjineet vähemmistöjä – olivat ne sitten seksuaalivähemmistöjä tai juutalaisia. Vaino ei tietenkään kirkon

opetukseen kuulu, mutta syntisistä ihmisistä koostuva kirkko ei useinkaan ole opetuksensa mittainen. Tämä johtunee siitä, että jotkut ovat ottaneet kirkon seksuaalieettisestä opetuksesta tukea omille peloilleen tai vihalleen. Tällöin unohtuu laajempi konteksti, jossa niin ahneet, huorintekijät kuin kaikki muutkin on kohdattava rakkaudella. Asioita voidaan tuomita, ihmisiä ei koskaan.

Kirkon tehtävänä on julistaa Jumalan valtakuntaa, syntien anteeksiantamusta ja pyyteetöntä rakkautta. Tämä rakkaus ei kuitenkaan voi olla sovinnaisuuksia: ”Kaikki käy, kunhan et vihaa”. Eikä kirkon sanoma ulospäin voine myöskään olla: ”ei seksiä, ei haureutta, ei ahneutta, ei kateutta, ei sitä, ei tätä”. Tasapaino pitäisi löytyä jostain. Kirkon sanoma ulospäin on ristiinnaulittu Kristus. Niille, jotka sen ottavat vastaan, voi jo opettaa moraalialia. Vaikka meilläkin on oikeus mieliteeseemme, järjenvaraissa puolusteluissa heteroseksuaalisen monogamian puolesta emme pärjää. Läntinen maailma on loogisen humanismin tai irrationaalisten fobioiden

täyttämää. Kirkon sanoma ei ole humanismin sanoma, vaikka kuinka lähellä se välillä olisikin sitä, eikä kirkko opeta pelkäämään ihmisiä. Siksi kirkon sanoman on oltava jotain muuta, ja sen on pohjattava rakkauteen, joka ei ole tästä maailmasta.

Vain jos itse rakastamme toista – oli hän kuka tahansa, ja oli hänen seksuaalinen suuntautumisensa mikä tahansa – on sanoillamme riittävästi painoa. Tapasi toteuttaa seksuaalisuuttasi on sielullesi tuhoisa, mutta rakastan sinua joka tapauksessa. En ole sinua parempi, vaan huonompi ihminen, sillä minulla on omat heikkouteni. En siis tuomitse sinua. Ja vielä enemmän: Jumala rakastaa sinua. Jos tämän sanoo toiselle rakkaudesta, ilman että Pyhä Henki vaikuttaa sanojassa, on todennäköisempää että sanat jäävät ymmärtämättä ja hedelmättömiksi. Eikä aina ole edes asiaamme sanoa.

Miksi en minä?

Uskovakin ihminen tulee helposti kysyneeksi että miksi joku on LGBTQIA-ihminen. Miksi minä/joku muu saa toteuttaa seksuaalisuuttaan hyvällä omallatunnolla kirkon piirissä ja minä/joku toinen ei saa. Tämä kysymys on inhimillisesti ymmärrettävä, mutta hengellisesti harhaanjohtava. Jokaisen ihmisen elämä on rajoittunutta, tavalla tai toisella. Yksi sairastaa keliakiaa. Pitääkö hänen miettiä joka päivä miksei hän saa syödä pullaa kun muut saavat. Miksi elämä on näin epäreilu, miksi Jumala näin julma? Toinen taas syntyy ilman toimivia käsiä. Kolmas invalidisoituu auto-onnettomuudessa jne. Eikö meidän pitää enemmän aina ottaa vastaan saamamme kortit kiitollisuudella ja uskoa, että juuri nämä lähtökohdat Jumala on minulle kaitselmuk-

sessaan antanut, koska tietää että juuri näiden haasteiden kautta voin pelastua? *”Niiden vaiheiden kautta, jotka Sinä yksin tiedät – pelasta minut!”*

Nuoret eksyksissä

Tämä tuntuu olevan alati kasvavissa määrin se mentaliteetti, johon nykynuoret jo ainakin kahden vuosikymmenen ajan ovat kasvaneet. Kirkko ikuisine arvoineen on haasteen edessä. Miten tavoittaa nuoret, jotka uskovat, että seksuaalisuuden kautta saavutetaan suurin maanpäällinen onni? Nuoret, jotka luulevat seksuaalisuutensa olevat yksi tärkeimmistä persoonaansa määrittävistä tekijöistä? Miten tavoittaa heidät, joille kirkon opetus heteroseksuaalisesta monogamiasta, jossa seksuaalisuuden harjoittamiseen sisältyy myös askeesia, on kuin vieraalta planeetalta? Heille kirkon opetus näyttää aikansa eläneeltä.

Nuoret ovat aikamoisen pommituksen keskellä: yhtäältä rakastumisen tunnetta painottava elokuvateollisuus, toisaalta multi-orgasmeja ja kaikenlaisia kummallisuuksia sisältävä pornon maailma, kavereiden usein liioitellut jutut, somessa jaetut sisälöt ja koulun terveystiedon opetus. Lisäksi kaiken keskiössä on oma heräävä seksuaalisuus voimakkaine tunteineen ja epävarmuuksineen.

Kirkon sanoma myös nuorille on: olet rakastettu sellaisena kuin olet. Sinun ei tarvitse tulla miksikään ollaksesi tärkeä ja rakastettu. Saat olla oma itsesi. Sinun ei tarvitse seurata mitään trendejä tai olla kenenkään mielihalujen toteuttamisen välikappaleena, jos kaipaavat hyväksyntää. Eikä se toisaalta tarkoita, että saat rajoituksetta toteuttaa itsekkäitä mielihalujasi.

Nuoret kyllä kuuntelevat, kun heille puhuu vilpittömästi ja välittäen. Silloin täytyy laittaa itsensä likoon. Mielestäni kaksi seksuaalisuuteen ja rakkauteen liittyvää asiaa ovat olennaisen tärkeitä kertoa nuorille. Ensimmäinen heidän on ymmärrettävä mitä on todellinen rakkaus. Rakkaus on itsensä uhraamista. Liian moni nuori hakee hyväksyntää aivan väärillä keinoilla. Valitettavan moni päätyy sänkyyn ilman rakkautta, kun joku osoittaa huomiota ja kehuu. Ettei vain nuori antaisi yhtä kalleimmista aarteistaan ensimmäiselle itseään kiinnostavalle vastaantulijalle. Jos toinen oikeasti rakastaa sinua, sen huomaa siitä, että hän uhraa itsensä sinun edestäsi. Lisäksi, hän kyllä maltaa odottaa.

Palanen sielua

Useimmiten ei ole realistista odottaa, että nuoret jaksaisivat odottaa avioliittoon, kuten kirkko meitä opastaa. Tämä kanta on kuitenkin tuotava esiin perustellen. Erot seurustelukumppanista sattuvat. Erot sattuvat vielä enemmän, jos on ollut seksiä. Seksissä antaa itsestään toiselle jotain hyvin kallisarvoista ja intiimiä – ”palanen sieluun”. Mitä useamman ihmisen kanssa on seksuaalisessa kanssakäymisessä, sitä enemmän satuttaa sieluun. Kirkon neuvo jättää seksi avioliittoon, ei ole ihmisten kiusaamista ja ”kaiken kivan” kieltämistä. Se on välittämistä. Tahdoit tai et, teet sieluusi haavan, kun harrastat seksiä avioliiton ulkopuolella. Tämä on vielä asia, johon monet turtuvat nopeasti. Turtuminen on erityisen vaarallista, koska silloin voi helposti jatkaa itsensä ja toisten satuttamista.

Meidän on kerrottava nuorille, että seksi on kaunis, hyvä ja todella arvokas asia. Rakastelu ei ole sitä, että haluaa tyydyttää omat halunsa (himonsa). Rakastelu ei ole edes sitä, että molemminpuolisessa sovussa ja kunnioituksessa molemmat osapuolet tyydyttävät toistensa halut. On korostettava sitä, että kauneimmillaan siinä on kyse kahden persoonan kohtaamisesta. Se on rakkauden ilmaisu, joka saa myös ruumiillisen muodon. Kaipuu toisen ihmisen lähelle, ja hellät tunteet toista ihmistä kohtaan ilmaistaan myös kosketuksen kautta. Kyse on ennen kaikkea välittömästä ja vilpittömästä yhdessäolosta, joka täyttää molempien sielun, koska se on rakkautta. Nautinnon tavoittelu unohtuu, koska yhdessäolo on se juttu. Fyysis-eroottisesta nautinnosta tulee ikään kuin jalokivi yhdessäolon ja rakkauden kruunuun.

*Teppo Väisänen
Diakoni, uskonnonopettaja*

ISTOCK

Eläin, ihmisen ystävä

Ihmisillä ja eläimillä on pitkä yhteinen taival. Yhteiselo kotieläinten kanssa on erottamaton osa ihmiskunnan kehitystä.

Vuosituhsien aikana ihminen on kohdellut eläimiä monella tavalla. Ihmisen käytös eläintä kohtaan ei ole ollut eikä valitettavasti ole vieläkään aina kunniaksi ihmiselle. Eläinten eettinen kohtelu on osalle meistä luonnollista ja sisäsyntyistä sekä lapsena opittua että perittyä käytöstä. Eläinten oikeuden turvaamiseksi on tehty eläinsuojelulaki, koska kaikki ihmiset eivät näe eläintä elävänä ja tuntevana olentona. Eläimillä on oikeus lajinnukaiseen käyttäytymiseen ja niiden elinolosuhteet ovat oltava turvalliset ja vakaat. Tuotantoeläinten kohdalla asiassa joudutaan tekemään kompromisseja kustannussyistä elinkeinon kannattavuuden turvaamiseksi. Tuotantoeläintenkin kohdalla on tärkeää muistaa eläinten oikeus hyvään elämään. Hyvinvointitutkimuksissa on todettu eläinten kasvun olevan sitä nopeampaa, mitä luonnonmukaisemmin ja paremmin ne saavat lyhyen elämänsä elää. Hyvinvoiva eläin on terve ja tuottava. Harraste-eläinten kanssa tilanne on sama. Mitä paremmin niistä pidetään huolta, sitä innokkaammin ne osallistuvat ihmisen ja

eläimen yhteiseen harrastukseen. Eläimen motivoiminen tekemään ihmisen haluamia asioita perustuu palkitsemalla kouluttamiseen. Rankaisemalla ja lyömällä eläin oppii pelkäämään ihmistä.

Luonnon ihmeistä

Eläimet kiintyvät omistajaansa. Ihmisen ja eläimen välinen ystävyys on huima osoitus eri lajien välisestä ymmärryksestä ja luottamuksesta. Uskollinen eläin ja sitä hyvin kohteleva ihminen on kaunis esimerkki luonnon ihmeistä. Ihmiselle läheinen suhde lemmikkiinsä on henkinen voimavara ja pääoma, joka auttaa jaksamaan vaikeissa elämäntilanteissa. Lemmikkieläimen kanssa eläminen antaa jatkuvasti iloa. Eläimen päivittäisen elämän seuraaminen on antoisaa ja riemullista. Osa lemmikkieläimistämme pitää läheisyydestä ja koskettamisesta. Osa lemmikkieläimistä on enemmän niin sanottuja terraarioeläimiä, joiden elämää täytyy seurata etäämmältä. Liskot, käärmeet, hämähäkit ja kalat ovat vaativia lemmikkejä. Niiden luonnonmukaisten elinolosuhteiden järjestä-

minen ei ole aina helppoa ja se vaatii kunnollista perehtymistä lajikohtaisiin tarpeisiin.

Ihminen on jalostanut eläimiä omien halujensa ja mieltymystensä mukaan. Tämä on eettisesti ongelmallista. Tuotantoeläinten kohdalla esimerkiksi runsaan lihantuotannon vuoksi on aiheutettu eläimille muun muassa synnytysvaikeuksia ja tuki- ja liikuntaeläimistön sairauksia.

Teoista seurauksiin

Äärimmäinen esimerkki ihmisen eriskummallisesta jalostustyöstä on eri koirarodut. Valitettavasti osa koiraroduistamme ei ole enää terveitä eikä elinkelpoisia. Kuinka väärin onkaan jalostaa koira kärsimään hengenahdistuksesta, liikuntavaikeuksista ja iho-ongelmista vain sen vuoksi, että tällä tavalla koiran ulkomuoto miellyttää ihmistä. Lyhytkuonoiset, pyöreäpäiset, vauvaa muistuttavat koirat lyhyine, vääntyneine jalkoineen ja epämuodostuneine selkänikamineen ovat riipaiseva merkki ihmisen itsekkyydestä ja lyhytnäköisyydestä. Koirarodujen jalostus on johtanut myös koiran geenipohjan kaventumiseen ja

Ihmisen ja eläimen välinen ystävyys on hieno osoitus eri lajien välisestä luottamuksesta.

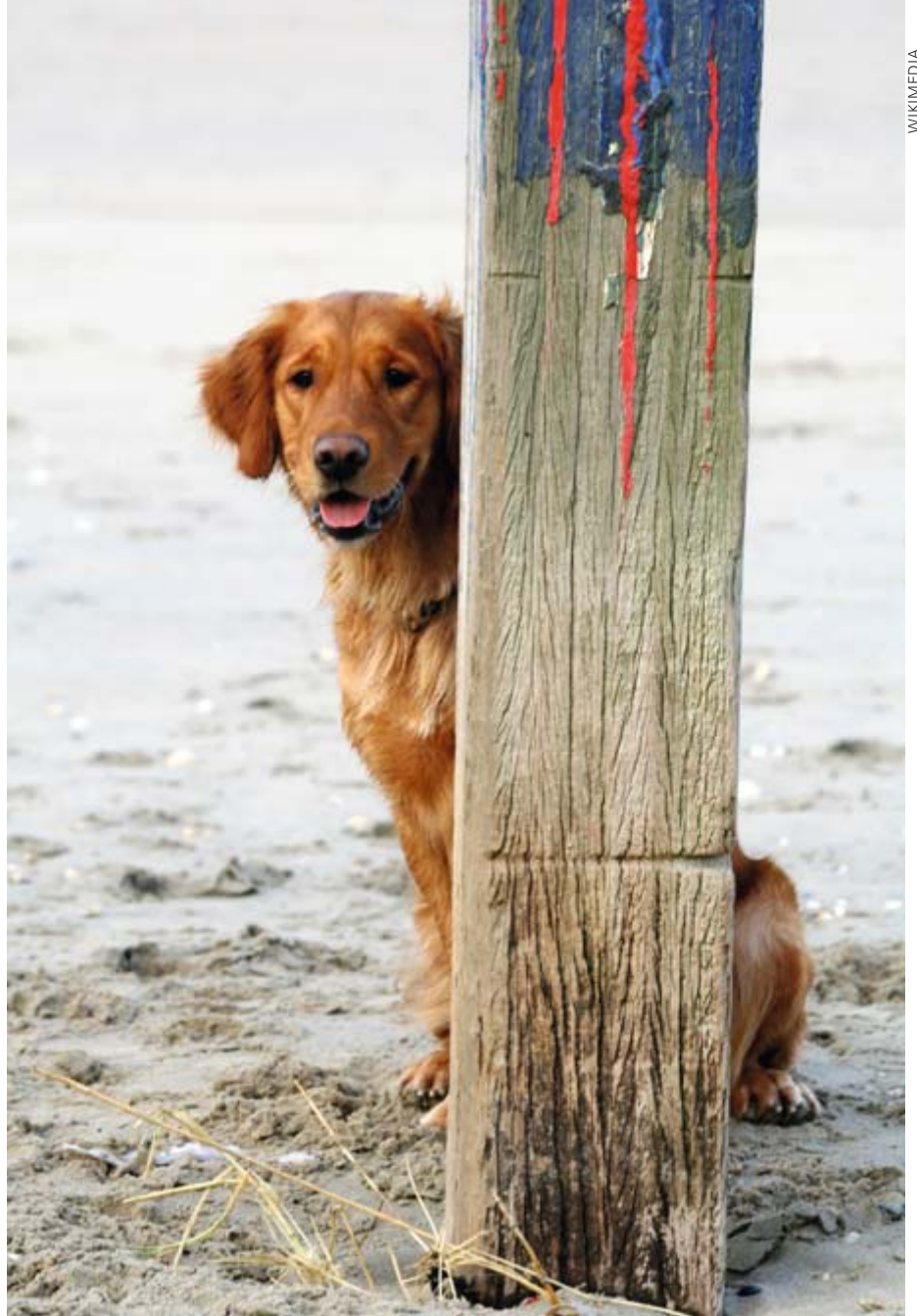
perinnöllisten sairauksien kasaantumiseen tiettyihin koirarotuihin.

Ihmispolo ei ole hyvää tarkoittaessaan ymmärtänyt tekojensa seurauksia. Lisäksi ihminen tekee ahneudessaan eettisesti vääriä valintoja. Suloiset pennut tekevät kauppansa. Koiraemo joutuu toistuvasti penikoiimaan pari kertaa vuodessa riittävän pentutuotannon ylläpitämiseksi. Pentuja pidetään epämääräisissä ja siivottomissa tiloissa, jotta kustannukset pysyvät mahdollisimman pieninä riittävän tuoton saamiseksi. Pentutehtailu tuottaa niin kauan, kun pennuille on ostajia. Tietämättömiä pennun ostajia on valistettava. Valtaosa näiden pentujen ostajista ei kyseenalaista sitä, miksi pentua ei voi noutaa myyjän kotoa, vaan pentu vaihdetaan autosta toiseen huoltoaseman pihalla.

Suomessa on erinomaisen hyvä tilanne eläinten tarttuvien tautien suhteen. Suomessa tehdään järjestelmällistä työtä tautitilanteen hallitsemiseksi sekä tuotantoeläinten että lemmikkieläinten kohdalla. Ulkomailta pelastetut katukoirat saavat täällä pääsääntöisesti hyvän kodin ja osa näistä tuontikoirista on asianmukaisesti rokotettu, tautitettu ja terveystarkastettu ennen Suomeen tuloaan. Valitettavasti näissä tuontikoirissa piilee myös suuri tautiriski ja osa taudeista voi tarttua myös ihmiseen. Tärkeintä ja parasta eläinsuojelutyötä on auttaa kohde- maan eläimiä paikan päällä ja viedä näihin maihin tieto-taitoa eläinten terveyden parantamiseksi ja hallitsemattoman lisääntymisen rajoittamiseksi.

Ohjeita eläinten kohteluun

Piirieläinlääkäri Kaarlo Gummerus kirjoitti vuonna 1914 kirjassaan Kotieläinten terveys- ja sairashoito hienosti eläinten eettisestä kohtelusta. Hänen sanansa olkoot meille edelleen ohjeena rakkaiden eläintemme suhteen. ”Luonnontilassa olevat eläimet ovat itse vuosituhansien kuluessa oppineet hoitamaan itseään. Vaistomaisesti ne, mikäli niillä siihen on tilaisuutta, syövät sopivia ruokia niin paljon kuin niiden ruumis vaatii, vaistomaisesti ne liikkuvat sopivassa määrässä, vaistomaisesti pitävät ruumiinsa puhtaana ja vaistomaisesti ne suojelevat itseään kaikissa

Hyvin kohdeltu eläin osallistuu innokkaasti yhteisiin harrastuksiin.

olosuhteissaan. Sen vuoksi pysyykin luonnossa-eläjän elimistö yleensä terveenä, virkeänä ja tarkoitustaan vastaavana. Mutta kun ihminen on kesyttänyt eläimiä palvelukseensa ns. kotieläimiksi, ovat nämä kotieläimet joutuneet aivan toisiin oloihin kuin niiden kesyttömät, luonnontilassa olleet esivanhemmat. Kun ihminen on kotieläimiltä riistänyt syöntivapauden, liikuntovapauden, asunto- ja puhtausvapauden sekä itsensä suojelemisvapauden (esim. liikarasiutukselta ja räakkäykseltä), niin on ihmisen velvollisuus pitää tarkka huoli kotieläinten ruokinnasta, hoidosta, niiden sopivasta liikunnosta, niiden asunnoista sekä niiden työnteosta. Jotta kotieläin hyvin viihtyisi ja tekisi tehtävänsä mielihyvällä, on sitä kohdeltava oikeudenmukaisesti ja rakkaudella. Jo nuoresta on kotieläintä henkisesti kasvatettava. Jos niitä rakkaudella ja oikeudenmukaisuudella kasvatetaan ja niiden kanssa seurustellaan, tulee niistä ihmisen uskollisia ja alttiita ystäviä. Silloin

ne viihtyvät. Viihtyvä eläin on rauhallinen ja on sen olo turvallinen. Se tuntee hoitajansa ja hoitaja tuntee sen. Alttiisti ja mielellään se tekee tehtävänsä. Koko sen olemus osoittaa tyytyväisyyttä. Mutta jos eläin menettää luottamuksen hoitajaansa – tahi yleensä herraansa ihmiseen, – niin silloin on se arka, hermostunut, jopa kättyinenkin. Tällainen eläin on aina kannattamattomampi kuin se, jonka ei tarvitse olla pelon alla. Typeryyttä, raakuutta ja taitamattomuutta osoittaa se ihminen, joka kotieläintään huonosti kohtelee. Näinä aikoina, jolloin kaikki ihmiset vaativat oikeutta ja tasa-arvoisuutta, tulisi jokaisen kohdella ensin eläintä järkevästi. Onko sitä paitsi oikein ja onko ”luonnon herran” arvon mukaista työllä räkkätä sairasta eläintä, vapaaksi luotua luontokappaletta, jolta ihminen on ryöstänyt vapauden, rauhan ja terveyden – ryöstänyt kaiken!”

Eläinlääkäri Tytti Harjuhahto

Susista, pelosta ja rakkaudesta

Vuokko Sajaniemen kirja Pedot avaa tuntemaan elämän rajapintoja. Ihme, pyhyys ja mysteeri ovat asioita, joita kirjailija haluaa kirjoittaessaan tutkia ja pohtia.

Vuokko Sajaniemeltä ilmestyi Pedot -niminen romaani kaksi vuotta sitten. Kirja on kertomus isästä, ortodoksipapista ja hänen tyttärestään Mariasta, pelosta ja menetyksistä, mutta myös uskosta ja rakkaudesta. Kirjailijan oma ortodoksinen perintö on vahvasti teoksen elämässä mukana.

- Pedot on itselleni kirjoittajana paljolti tutkielma rajoista, niiden olemassaolosta ja olemattomuudesta. Olen kotoisin Pohjois-Karjalasta, paikasta, joka on aivan idän ja lännen rajapinnassa, risteämiskohdassa. Itäisyys kaikissa merkityksissään kiinnostaa minua.

Rajatematikassa on Sajaniemelle paljon sisäisellä ja ulkoisella rajalla olemista.

- Siinä koen ihmisenä olemisen ihmeellisyttä. Tässä me olemme, valonvälähdyksessä keskellä elämän kahta pimeää päätyä. Tulomme tuntemattomasta ja olemme menossa tuntematonta kohti.

Kirjailija pohtii elämän lyhyttä, sen pituuden huomaamattomuutta

- On ihmeellistä, että vaikka elämän konkretia tapahtuu hyvinkin pintatasolla, voimme samalla kokea todella syviä asioita kuten muun muassa rakkautta ja pelkoa.

Sajaniemi haluaa kirjoittamisen kautta olla juuri sen syvyyden, elämän ihmeen äärellä.

- Uskon, että taiteen kautta voi päästä lähelle niitä asioita, jotka ovat jollain tavalla selittämättömiä. En anna teksteissäni valmiita vastauksia vaan lähinnä kannan lukijoita mukaan kysymyksiin, niiden ympärille luotujen maailmojen kautta.

Suurempansa äärellä voi vain pysähtyä, olla hiljaa ja kuunnella.

Pelosta vapauteen

- Pedot -kirjaa kirjoittaessani tuli pelko hyvin vahvasti mukaan kirjoittamiseen.

- Kirjan kirjoittaminen oli varsinkin aluksi pelottavaa ja vielä pelottavampaa oli sen julkaisu.

Pelko tuntui kumpuavan omasta keskenkäisyydestä.

- Huomasin kuitenkin, että pelon kohtaamisestakin selviää hengissä.

Kirjan kirjoittamistaan Sajaniemi kutsuukin prosessiksi.

- Se oli kontrollista irti päästämistä. Olen aina ollut perfektonisti. Tämän kirjan kautta löysin ilon tehdä ja nauttia omasta luomistyöstäni.

Sama keveä, syvä ilo on kantanut kirjailijan muuhunkin elämään.

- Osaan nyt helpommin päästää irti asioita, olla levollinen ja iloinen annetusta.

Asia näyttäytyy suomalaisessa luonteenlaadussa usein vaikealta.

- Helposti ajatellaan että pinnistyksen ja vaikeuden, jopa vain kärsimyksen kautta syntyy jotakin hyvää.

- Asioiden eteen tulee toki tehdä töitä, mutta ne eivät saa ajaa sinua ahtaalle, pienentää luomisesi tilaa, muistuttaa Sajaniemi.

Luovuus vaatii ympärilleen tyhjiä hetkiä vain olla ja kuunnella.

- Tyhjä tila vapauttaa ihmisen toimintakyvyn. Se ei ole passiivinen vaan syvimmillään hyvinkin aktiivinen tila.

Suden suun kautta

Pelko tuli todeksi myös kirjassa kulkeneitten susien kautta. Susi on vahvasti petona mukana kansanperinteessä, erilaisissa taruissa ja Raamatussa. Suden symboliarvo pahuudesta on kiinnittynyt meihin kaikkiin jo muun muassa lapsuuden Punahilkka-satujen kautta.

- Seurasin susikeskustelua netissä. Se oli paljon pelon käsittelyä, pelon liittämistä vierautteen ja toiseuteen. Keskustelussa oli lopulta todella vähän kysymys itse eläimestä.

- Susien merkityksessä olennaista on se, että lupia kyselemättä ne liikkuvat oman luontonsa mukaan rajojen yli. Se muistuttaa meille ihmisille rajojen olemassaolosta ja rajan tuonpuoleisuudesta.

Kirjailija sanoo huomanneensa susikeskustelussa paljon laajempia kuin eläimeen liittyviä kosketuspintoja.

- Elämä pakenee idän haja-asutusalueilta kaupunkeihin.

Eikö kukaan välitä elämästämme ja lastemme tulevaisuudesta juuri täällä, oli monen keskustelijan tunnemaailman sisäinen kysymys. Sudet olivat osa surua olemassa olevasta, elämän taantumisesta ja kaukaisuudesta.

Susi on toisaalta vapauden ja villeyden symboli. Vapaus on sekä pelottavaa että ihailtavaa. Raja on häilyvä.

- Perimmäisenä pelkona kaikessa on kuolema. Kuoleman rohkea kohtaaminen antaa rohkeutta elää.

Uskossa ja rakkaudessa

Ortodoksinen oma kirkko on Sajaniemelle erityisen tärkeä.

- Kirkko on monessa mielessä maailmojen raja. Kirkko oli luonteva ovi kirjani aiheisiin. Se on kaiken niiden keskellä.

Alussa kirjailija sanoo yrittäneensä kirjoittaa kirjaa luterilaiseen kontekstiin.

- Halusin pitää kirjan ja kenties siitä aiheutuvan spekulatiion etäällä itsestäni.

Aika nopeasti kävi kuitenkin selväksi, että oma ortodoksinen kirkko on kirjoituksen keskiössä.

- Samalla kun kirjan nuori Maria etsii itselleen omaa maaperäänsä ja käsittelee omia pelkojaan, samalla koin tehneeni samaa kirjoittajana.

Kuten kirkon elämässä, myös luovuudessa Sajaniemi kokee jotakin selittämätöntä, antautumista olevalle, luottavaista kuulemista suuremman edessä.

- Pedon kirjoittamisen kautta jonkinlainen levottomuus on hävinnyt. Alun kirjoittamisen lukko on avautunut luovuuden iloksi.

Kenties senkin takaa kumpuaa rakkaus. Rakkaus on Sajaniemelle maailmaa koossa pitävä voima.

- En ole teologi, mutta olen kuullut, että luominen lähtee rakkaudesta. Rakkauden voima kantaa parhaimmillaan maailmaa tässä ja nyt.

Kirjailija löytää voimansa luonnosta, metsän syvästä siimeksestä.

- Olen lapsesta saakka viettänyt paljon aikaa metsässä. Yksinolo metsässä kantaa rakkauden äärelle. Rakkaus on aina luonnossa läsnä, minusta riippumatta. Siellä en pelkää. Enemmän pelkään ihmisasumusten lähellä.

Vuokko Sajaniemelle sudet ovat muistutus rajojen olemassaolosta ja ja rajan tuonpuoleisuudesta.

Metsä on minun rakkaudellinen sylini, jossa saan levätä.

Jos oleminen onkin rakkaudessa riittävästi, vaatii se myös tekoja.

- Niitäkin ehdottomasti tarvitaan tähän maailmaan. Rakkauden teot ovat ihmisyyden ydintä. Niissä tulee todeksi se mitä ihmisinä syvimmillään olemme.

Rakkauden teot kasvattavat Sajaniemen mukaan rakkautta myös meissä itsessämme. Voimme teoillamme hiljalleen kasvaa ja kulkea antautumaan.

- Oikeastaan kaikki se elämän pyhyteen ja mysteeriiin liittyvä kosketus kumpuaa myös niin vahvasti rakkauden pohjalta, että niitä on mielestäni vaikea erottaa toisistaan.

Riitin äärellä

Kirjailijan seuraava kirja sijoittuu Intiaan, Sajaniemelle rakkaaseen paikkaan. Se on kahden naisen, intialaisen ja suomalaisen toisiaan sivuva tarina. Mihin ihmisyyden arvot asetuvat maailmassa, joka perustuu moniin ulkoisiin arvoihin? Keskeisenä lankana Riitti- nimiseksi nimetyssä kirjassa kulkee myös naiseuden problematiikka.

- Intialla ja Itä-Suomella on paljon yhtä-

läisyyksiä. Kahden kulttuurin kohtaamisesta kumpuaa tarinan sydän.

Intiassa on paljon melua, mutta toisaalta syvät arvot perustuvat ihmismassojenkin keskellä hiljaisuuteen ja hitauteen.

Varsinkin Etelä- Intia tuntuu Sajaniemelle omalta alueelta.

- Siellä minulla on kotoisa olo. Kaipaan sinne, siellä on iso osa minua. Kirkkokin on siellä sama kuin täällä. On koskettavaa saada jakaa niin kaukana yhteinen rukouksemme.

Luova työ on Sajaniemelle usein yksinäistä, joskus pelottavaa mutta myös rakkauden täyttämää.

- Kannan mukanani raakatekstivihossani muutamia omaa työtäni inspiroivia sitaatteja, ja yhdessä niistä runoilija Sharon Oldsin sitaatissa tämä tulee esille kauniin yksinkertaisella tavalla:

"Uskon, että runoilijalle ihmisyyhteisö on samaa kuin linnuille lintuyhteisö, jonka jäsenet laulavat toisilleen. Rakkaus on eräs syy, miksi laulamme toisillemme; rakkaus kieleen, rakkaus ääneen, rakkaus laulamiseen itseensä ja rakkaus muihin lintuihin.

Mari Vainio

Arjen sankarit

Vietämme Isänmaamme 100-vuotisjuhluvuotta. Kaikkialla muistetaan ansaitusti sankareita, joiden uhrauksien kautta saamme iloita itsenäisestä Isänmaasta. Itsenäisyys voi olla joillekin nykyajan ihmisille huomaamaton arvo, kun katseemme on kääntynyt Euroopan Unioniin, ja sen arvoihin. Isänmaan rakkaus on kuitenkin pysyvä asia, vaikka eläisimme osan ajastamme muissa maissa. Suomalaisuus kumpuaa esiin kansan kohtaloista ja yksittäisten ihmistenkin elämästä. Rakkaus Isänmaahan kantaa ilon hetkinä, mutta myös silloin kun hyvälle elämälle on vain vähäisiä edellytyksiä.

Haluan osoittaa tämän kirjoituksen syvällä rakkaudella jo kauan aikaa sitten poisnukkuneille vanhemmilleni. Tämä on kertomus ihmisistä, joiden muisto elää hiljaa sydämessäni. Ihmisistä, joiden muisto elää rukouksissani ja kyynelissäni. Tämä on kertomus arjen sankareista, joita tuskin huomataan. He raivasivat ja rakensivat tätä maata syntymästä kuolemaansa, omaa maataan rakastaen. Tämä on kertomus pienistä hiljaisista ihmisistä, jotka vaikenivat murheistaan ja vaieten huusivat tuskaansa pimeään yöhön, nöyrästi ja aivan hiljaa.

Rakas äiti! Vanhuutesi viimeisinä vuosina en tuntenut sinua enää. Vain hauras kuori oli jäljellä ja tuttu ääni, mutta elämä oli jo lähtenyt. Elämä, joka ennen sykki kiivaana, välillä yli äyräiden käyden, kunnes taas taantui omaan uomaansa. Ei se elämä ollut mitään suurta. Olipahan vain tavallisen ihmisen

tavallista elämää. Siinä oli kenties enemmän surua kuin iloa, mutta yhtä kaikki – elettyä elämää. Olisiko voinut olla toisin? Kuka meille jakaa roolit tähän elämään?

Yön hiljaisuudessa rukoilen ja itken. Itken omaa rakasta äitiäni. Sinulle oli ensiarvoisen tärkeää, että meillä lapsilla olisi hyvä elämä. Itseäsi säästämättä teit kolmea eri työtä, että meillä olisi parempi tulevaisuus. Hiljaisuudessa sinäkin itkit. Itkit muistellen rakasta Karjalaa ja omia vanhempiasi. Pyysin sinua usein kirkkoon, mutta sinun kirkkosi jäi Karjalaan, etkä kotiutunut uuteen elämään Helsingissä. Äidinkieltäsi karjalaa sinä puhuit vain joidenkin harvojen ihmisten kanssa,

ARI SAVINAINEN

mutta kaunis siemen äidinkielestä jäi elämään syvälle sisimpääni, josta se vasta nyt kumpuaa esiin. Kiitos, että annoit minulle mahdollisuuden opiskella ja rakentaa omaa elämäni. Se ei olisi ollut mahdollista ilman äidinrakkautta. Lepää rauhassa rakas äiti. Lepää Jumalan kämmenellä, sen olet ansainnut. Kaipaan sinua äiti!

Rakas isä! Sinut minä opin tuntemaan liian myöhään. Ethän ollut koskaan tavoitettavissa, vaikka olit läsnä. Olit muuri, joka murtui vasta vanhana. Kaiken se kesti – sodankin. Sodan, johon lähdit vapaaehtoisena ja palasit urhoollisuusmitali rinnassa. Et koskaan puhunut sodasta. Ehkä halusit varjella meitä lapsia sen kauhuilta, mutta raskaan taakan kannoiti syvällä rinnassasi.

On hienoa olla vahva, mutta vahva on aina yksin. Yksin sinä olitkin, yksin seurassa tai ilman sitä. Sanoit, että mies ei itke. Sinäkin itkit, mutta vasta vanhuudessa. Itkit minun jakaessa sinulle ehtoollista. Itkit, kun oma poikasi saattoi sinua tästä elämästä toiseen parempaan elämään. Olisit voinut hukkua pidätelyjen kyynelten määrään. Minä itken isä. Minä itken paljon. Itken sinunkin ja äidin puolesta.

Voisinpa pestä kyynelillä meidän kaikkien synnit. Minä en halua olla yksin tai muuri, siksi minä itken. Isä, jos sinä olisit itkenyt silloin kun olin pieni, olisin lohduttanut sinua. Kenties olisin oppinut rakastamaan sinua eri tavalla. Rakastamaan omaa herkkää isääni, mutta en minä voinut itkeä muuria vasten. Rakkaat vanhempani! Minä kaipaan teitä, arjen sankareita. Minä kannan teitä rukouksissani niin kauan kuin elän. Kiitos, että annoitte minulle elämän.

Pappismunkki Johannes Parviainen

Pelkoa ei rakkaudessa ole

Jos haluat haastaa käsityksesi rakkaudesta, sopii siihen tarkoitukseen yksi avoin rakkauskirje: Rakkauden apostolin Johanneksen ensimmäinen lähetykskirje. Se ylistää rakkautta, jota maailma ei tunne. Kuinka hyvin me tunnemme sen?

Jumala on rakkaus. (1. Joh. 4:8) Irralleen nostettu lyhyt lause on pyhän apostoli ja evankelista Johanneksen kirjeen tunnetuin kohta. Siihen sisältyy kuitenkin vaara. Meillä ihmisillä on taipumus selittää tuntematon jollakin paremmin tuntemallamme.

Näin lause voi kääntyä mielessämme muotoon: ”Rakkaus on jumala.” Ja mitä on se rakkaus, jonka tunnemme ja jolla näin selitämme Jumalan? Apostoli Johanneksen opetuksessa todellinen rakkaus ei ole myötäsyntyinen tunne langenneessa maailmassa. Se on voima, joka tulee maailman ulkopuolelta; voima, jota maailma ei tunne ja jolle maailma on vihamielinen.

Rakkaus maailmassa

”Älkää rakastako maailmaa, älkää sitä, mikä maailmassa on. Jos joku rakastaa maailmaa, Isän rakkaudella ei ole hänessä sijaa. Sillä mitä kaikkea maailmassa onkin, ruumiin halut, silmien pyyteet ja mahtaileva elämä, se kaikki on maailmasta, ei Isästä. Ja maailma himoineen katoaa, mutta se, joka tekee Jumalan tahdon, pysyy iäti.” 1. Joh. 2:15-17

”Älkää ihmetelkö, veljet, jos maailma teitä vihaa. Me rakastamme veljiämme, ja siitä me tiedämme siirtyneemme kuolemasta elämään. Joka ei rakasta, pysyy kuoleman vallassa. Siitä me olemme oppineet tuntemaan rakkauden, että Jeesus antoi henkensä meidän puolestamme. Samoin olemme me velvolliset panemaan henkemme alttiiksi veljiemme puolesta.” 1. Joh. 3:13-16

Uudessa testamentissa käytettävä sana ”maailma” ymmärretään helposti väärin. Ajatellaan, että sillä tarkoitetaan koko aineellista maailmaa ja sen kauneutta, ihmisiä ja kaikkia luotuja olentoja. Tämä ei ole oikea tulkinta. ”Maailma” on pikemminkin langenneen ihmisen sisäinen, synnin särkemä todellisuus, jonka sekasorto heijastuu myös ihmisten väliseen todellisuuteen. Kuten apostoli Johannes sanoo, ”koko maailma on Pahan vallassa” (1. Joh. 5:19)

Jumala on luonut maailman hyväksi ja kauniiksi, tarkoittanut sen omaksi valtakunnakseen. Ihminen on luonut sen uusiksi, omaksi vinoksi maailmaksi. Tässä maailmassa

myös ihmisen sisäiset voimat ovat joutuneet epäjärjestykseen. Rakkauden nimellä kulkee paljon sellaista, joka on kaukana rakkaudesta.

Apostoli Johanneksen opetuksen mukaan ihminen on kykenemätön saavuttamaan rakkautta omin voimin. Hänen on synnyttävä uudeleen Jumalasta, ja hänen on omaksuttava rakkaus kiinnittymällä rakkauden juureen, Jumalaan, ja elämällä hänen yhteydessään. Tämä tapahtuu ainoastaan Jumalan Pojan, Jeesuksen kautta.

”Rakkaat ystävät, rakastakaamme toisiamme, sillä rakkaus on Jumalasta. Jokainen joka rakastaa, on syntynyt Jumalasta ja tuntee Jumalan. Joka ei rakasta, ei ole oppinut tuntemaan Jumalaa, sillä Jumala on rakkaus. Juuri siinä Jumalan rakkaus ilmestyi meidän keskuuteemme, että hän lähetti ainoan Poikansa maailmaan, antamaan meille elämän. Siinä on rakkaus – ei siinä, että me olemme rakastaneet Jumalaa, vaan siinä, että hän on rakastanut meitä ja lähettänyt Poikansa meidän syntiemme sovituksiksi.” 1. Joh. 4:7-10

Pelossa ja rakkaudessa

Entä mitä merkitsee Johanneksen kirjeen lause ”Pelkoa ei rakkaudessa ole”? Maailman tuntema rakkaus on pelon värittämää: kaikkeen kiintymykseen liimautuu pelko kiintymyksen kohteen menettämisestä. Niinkin pyyteetön rakkaus kuin vanhemman rakkaus lapsen on täynnä huolta ja pelkoja.

Apostoli Johannes kuitenkin puhuu aivan eri rakkaudesta ja eri pelosta. Pelko ei merkitse hänelle itsessään huonoa asiaa. Oikeanlainen pelko ohjaa meitä hyvään ja Jumalan tuntemiseen. Tällaista oikeaa pelkoa on Jumalan pelko ja viimeisen tuomion pelko. Pelon on kuitenkin määrä väistyä rakkauden tieltä.

”Rakkaus on saavuttanut meissä täytty-myksensä, kun me tuomion päivänä astumme rohkeasti esiin. Sellainen kuin Jeesus on, sellaisia olemme mekin tässä maailmassa. Pelkoa ei rakkaudessa ole, vaan täydellinen rakkaus karkottaa pelon. Pelossahan on jo rangaistus-

Kolme hurskasta nuorukaista – Hananja, Miisael ja Asarja – pelkäsivät ainoastaan Jumalaa, eivät mitään eivätkä ketään muuta. Herran enkeli pelasti nämä uskon sankarit Babylonin tulisesta pätsistä. [Dan. 3]

ta; se, joka pelkää, ei ole tullut täydelliseksi rakkaudessa.” 1. Joh. 4:17-18

Jos haluat lukea Johanneksen kirjettä viisaassa seurassa, suosittelen hiljattain ilmestynyttä kirjaa Augustinus: Kaikki rakkaudesta (suom. Timo Nisula. Kirjapaja, 2016). Kirja sisältää Hippon piispan pyhän Augustinuksen (354-430) vuonna 407 pääsiäisviikolla pitämän loistelias opetuspuheiden sarjan ensimmäisestä Johanneksen kirjeestä. Näin Augustinus opettaa:

”Kun joku alkaa pelätä tuomiopäivää, hän pelkonsa kautta alkaa korjata elämäänsä. Hän alkaa varoa vihollisiaan eli syntejiään. Hän alkaa sisäisesti heräillä uudestaan henkiin ja toisaalta haudata sitä, mikä on maallista.”

”Antaa pelon siis alkaa, sillä ”Herran pelko on viisauden alku”. Pelko ikään kuin valmistaa sijaa rakkaudelle. Sitten kun rakkaus alkaa asustaa sydämessä, niin pelko, joka oli valmistanut sille sijaa, karkotetaan. Mitä paremmin rakkaus sisäistyy, sitä ulommaksi pelko karkaa. Mutta ellei pelkoa ole ensin lainkaan, ei rakkaudella ole mitään, mihin astua sisään.”

Kaikessa ihmisen toiminnassa tulisi Augustinuksen mukaan olla ohjaavana voimana ja arvioinnin perustana yksin rakkaus:

”Ihmisen tekoja voi erotella ainoastaan rakkauden juuren avulla. Tässä siis sinulle kerrankin lyhyt käsky: Rakasta ja tee mitä tahdot. Jos vaikenet, vaikene rakkaudesta. Jos huudat, huuda rakkaudesta. Jos nuhtelet, nuhtelet rakkaudesta. Jos sisälläsi on rakkauden juuri, tuosta juuresta ei voi syntyä kuin pelkkää hyvää.”

Pastori Tuomas Kallonen

Vanhus voi viisautessaan
julistaa Jumalan läsnäoloa
myös tuleville polville.

Vanhuus ja viisaus

"Puhukoon ikä ja vuosien paljous julistakoon viisautta". (Job 32:7)

Pitkä ikä ymmärretään Raamatussa Jumalan erityisen siunauksen osoitukseksi. Monissa Vanhan Testamentin kohdissa pitkä ikä kuuluu vain vanhurskaille. Pitkää ikää ihannoidaan, koska se tekee mahdolliseksi elämän tarkoituksen saavuttamisen. Mikä on tuo vanhuuden mukanaan tuoma elämän tarkoitus? Ihminen on liturginen, palvova ja yhteisöllinen olento. Hänen tarkoituksensa saa merkityksensä suhteessa toisiin ihmisiin. Kenties syvin tarkoitus on pelastua ja pelastaa mahdollisimman monta kanssakulkijaa. Sinulle, ihminen, on ilmoitettu, mikä on hyvää. Vain tätä Herra sinulta odottaa: *"tee sitä mikä on*

oikein, osoita rakkautta ja hyvyttä ja vaella valvoen, Jumalaasi kuunnellen." (Miika 6:8) Ihminen on asetettu jo luomisen aamun koittossa elämään ja toimimaan yhdessä toisten ihmisten kanssa. "Miksi olen täällä?": kysyi varmasti jo Aadam paratiisissa ja samaa ovat kaikki ihmissuvun jäsenet pohtineet siitä asti. Parhaan vastauksen on mielestäni antanut munkki Bernhard toteamalla, että *"en ole täällä siksi, että minulla olisi kaikki hyvin, vaan siksi, että levittäisin ympärilleni valoa, tekisin hyvää ja tulisin paremmaksi"*. Voiko parempaa tarkoitusta elämälle olla? Raamattu vakuuttaa meille, että *"Jumala on sama vanhuuteen saakka; Hän nostaa, kantaa ja*

pelastaa." (Jes 46:4). Se tuo meille myös varmuuden pelastumisesta, vaikka vanhuus toisi tullessaan myös sairautta ja vaivoja. Utopiaa ikuisesta nuoruudesta ei Raamatussa tava- ta, vaan *"onnellisessa vanhuudessa ihminen kuolee vanhana ja elämästä kyllänsä saaneena."* (Job 42:17)

Vanhusten kunnioitus

Vanhusten kunnioittamisen, jota Raamattu voimakkaasti korostaa, perusteena on viisaus. Tarkoitus on, että ihminen voi siten julistaa Jumalan läsnäoloa myös tuleville polville. Vanhassa Testamentissa vanhusten näkyminen katukuvassa ja pylväshalleissa merkitsi

va kirvoitettiin hänen kädestään.” Simeonin rukousta ”Herra nyt sinä lasket palvelijasi rauhaan menemään” me toistamme jokaisessa ehtoopalveluksessa.

Vanhuutta käsitellään eritavalla erilaisissa kulttuureissa. Joissakin yhteiskunnissa vanhuus merkitsee vertaansa vailla olevaa vallan ja rikkauden aikaa, toisissa se on epätoivon ja alennuksen aikaa. Meidänkään kulttuurisamme vanhuus ei läheskään aina merkitse helppoa elämää, jossa vanhuuden päivät kuluvat rattoisasti Espanjan aurinkorannoilla. On ystäviä ja kenties puolisosikin on rinnalla kauan. Se voi myös olla riippuvuuden aikaa. Riippuvuutta toisista ihmisistä, läheisistä ja yhteiskunnan avusta. Parhaassa tapauksessa vanhuuteen liittyy arvovaltaa, joka ilmenee nuorempien osoittamana kunnioituksena vanhuksia kohtaan. Näissä tapauksissa voimme puhua todellisesta ”gerontogradiasta” vanhusten vallasta, jossa kunnioitettu vanhus huolehtii perinteiden siirtymisestä tuleville polville. He ovat kuin yhteisen omaisuuden haltijoita, jotka jakavat tietoa ja viisautta nuoremmille. Nuorten on vain otettava tuo tieto kiitoksella vastaan ja jaettava sitä omana aikanaan eteenpäin.

Arjen viisautta

Useimmissa kulttuureissa ja myös uskonnoissa vanhusten valta perustuu siihen, että heitä pidetään viisaina. Vanhan ajan filosofit olivat aina vanhuksia, silloin tiedon kulku oli lähes yksin heidän käsissään. Meidän aikamme tieto menettää nopeasti arvonsa, koska kaikki muuttuu jatkuvasti tiedon koko ajan lisääntyessä ja muuttuessa. Nuoruusvuosinamme opittu on usein myöhemmin jo vanhentunutta tietoa. Näin muna on viisaampi kuin kana. Jos me palaisimme ajassa taaksepäin, me huomaisimme kuinka tärkeää tietoa esivanhempamme meille jättivät. Muistikuvat menneisyydestä ovat edelleen tärkeitä, kun etsimme taustaa elämällemme ja uskollemme. Ne ovat välttämättömiä, jos haluamme kunnioittaa edeltävien sukupolvien elämää. Se on usein arjen viisautta, joka ei menetä arvoaan vuosisatojenkaan kuluessa.

Vanhusten arvostaminen näkyi erityisen tärkeänä karjalaisissa suurperheissä. Vanhukset asuivat nuorempien läheisyydessä ja välittivät näin tärkeää tietoa suvun ja perheen menneisyydestä. Tieto kulki kuin itsestään sukupolvelta toiselle. Ajat ovat muuttuneet. Nykyään me vierailimme vain lyhyiden hetkien ajan vanhusten luona. Isän ja äidin opetus hukkuu median tietotulvaan. Surullista!

Vanhoissa kulttuureissa, kuten myös meidän ortodoksisessa kirkossamme, vanhusten arvovalta perustuu edelleen uskontoon ja

sen tiedon välittämiseen nuorille sukupolville. Meillä ikävuodet ja seniorius merkitsevät edelleen paljon ja näyttelevät tärkeää osaa uskonnollisen elämäntavan siirtymisessä tuleville sukupolville. Perinteen siirtäminen ja ylläpitäminen on nähtävä suurena siunauksena. Vanhat ja viisaat ihmiset voivat opettaa meille paljon rukouksen ja hiljaisuuden maailmasta, jos me vain otamme tuon tiedon kiitollisina vastaan. Vanhusten rooli suvussa ja yhteisössä on niin tärkeää, että yksilön edun on väistyttävä yhteisön edun tieltä. Yksilö ilman sukua on vajavainen. Vanhojen ihmisten tehtävä on näin ajateltuna juuri toimia tradition, tietojen ja taitojen, käytöksen ja moraalin ja uskonnon kauneimpien arvojen siirtämistä sukupolvelta toiselle. Erilaiset henkiset ja hengelliset elämän arvot saavat näin ansaitun arvon.

Lähellä ja kaukana

Ikävuosien karttuessa vanhus tulee väistämättömästi yhä enemmän riippuvaiseksi ympäristöstään. Tavalla tai toisella on kysymys vanhuksen paikasta yhteisössä. Vanhusten huolto ei onneksi enää ole täysin riippuvainen hänen läheistensä varallisuudesta. Vielä vanhoina aikoina oli kirjoittamaton sääntö, että nuoremmat pitivät huolta vanhuksistaan. He elivät yhteisessä taloudessa ja tekivät helpompia töitä voimiensa mukaan. Suku ja perhe olivat silloin vanhukselle henkisen ja sosiaalisen turvan lähde. Vanhus ei koskaan jäänyt yksin ja hän tunsi itsensä tarpeelliseksi ja voi myös toteuttaa itseään elämänsä loppuun saakka. Nykyaika on valitettavasti tuonut mukanaan myös vanhuuden yksinäisyyden. Tässä tilanteessa myös seurakuntien vanhustyö saa uuden merkityksen ja tärkeyden.

Kirkko ei jätä jäseniään yksin, jos me vain olemme siihen yhteydessä tavalla tai toisella. Myös yhteiskunta pystyy tarjoamaan inhimillistä ja yksilöllistä hoitoa. On luotu monipuolinen sosiaalijärjestelmä asumis- ja tukipalveluineen. On tärkeää, että palveluiden avulla yritetään turvata vanhusten mahdollisuus elää laitosten ulkopuolella mahdollisimman pitkään. Vaarana on kuitenkin eristää vanhukset liikaa muusta yhteisöstä. Vanhusten määrän voimakkaasti kasvaessa on keskitytty palveluiden määrälliseen puoleen. Vaarana on silloin laadullisen puolen jääminen taka-alalle. On muistettava, ettei palveluilla voida korvata kaikkia inhimillisen elämän puolia. Ihmissuhteiden ja läheisten merkitys säilyy aina kirkkaana koko elämämmme ajan.

Pappismunkki Johannes Parviainen

sitä, että kaikki on hyvin: *”Vielä on Jerusalemin toreilla istuvia vanhuksia ja vanhoja vaimoja sauva kädessään”* (Sak 8:4) Kun sitten Jerusalemin raunioilla valittaja itkee ilon kadonneen sydämistä, hän toteaa kansansa kurujuutta kuvatessaan: *”Poissa ovat vanhukset porteista”*. Valitettavasti tämä näky on todellisuutta meidänkin päivinämmme. Talousvaikeuksissa olevan Kreikan kaduilla voi nähdä kerjääviä vanhuksia.

Uuden Testamentin lukuisista vanhuksista voimme nostaa esiin vanhurskaan Simeonin, joka vanhuutensa viime hetkinä sai pitää Vapahtajaa sylissään. *”Nousevan Kristus aurinگون ensi säteiden kimalluksessa vaeltajan sau-*

Teatteri on leikkiä, jossa on tiukat säännöt

Näyttelijä Minna Aro on edesmenneen ystävänsä Kalle Holmbergin kanssa samaa mieltä siitä, että elämässä "ei pelon vastakohta ole rohkeus, vaan usko, armo, rakkaus, kiitollisuus."

Minna Aro syntyi Kuopiossa teatteriperheeseen jatkosodan aikaan ja sai etunimensä Minna Canthin mukaan. Isä Matti Aro oli teatterinjohtaja ja ohjaaja, äiti näyttelijä-ohjaaja Impi Aro ja myös sisar Maria on näyttelijä. Minnan taiteellinen toiminta alkoi jo kaksivuotiaana Kemin teatterissa. Kun hän oli yksitoistavuotias, perhe muutti Helsinkiin ja siitä tuli jo kuudes kotikaupunki. Omille lapsilleen hän halusi pysyvemmän kotipaikan ja teatteriopinnojen jälkeen kului kahdeksan vuotta Tampereen Teatterissa. Vuodesta 1973 lähtien hän on ollut jyväskyläläinen. Kun lapsuuden neljä vuotta kaupungissa lasketaan mukaan, Jyväskylän vuosia kertyy melkein viisikymmentä.

Muuttojen ohessa lapsuudesta on jäänyt mieleen elintarvikesäännöstely, kun esimerkiksi sokeria sai ostokortilla vain tietyn määrän henkilöä ja kuukautta kohti.

-Kun leikkasin kupongin omiin leikkeihini, en ymmärtänyt miksi äiti suuttui niin kovasti ja sanoi, että en saa syödä sokeria kuukauteen.

Murrekylvyissä mukana

Kotipaikan mukana muuttui usein myös murre. Paljon muuttaville lapsille kehittyi hyvä murrekorva.

- Äiti ja isä sanoivat, että menimme sisaren kanssa kemiläisinä hiekkalaatikolle ja tulimme hämeenlinnalaisina pois.

Murremuistoihin kuuluu myös "hirveä tragedia", kun Jyväskylästä juuri Lahteen muuttanut, vesirokon sairastanut rokonarpien Minna aloitti koulun muita myöhemmin ja sanoi "myö".

- Puhetta oppi kuuntelemaan hyvin tarkasti - ettei vaan sano niin kuin uudella paikkakunnalla ei sanota.

Näistä murrekylvyistä on ollut myöhemmin valtavasti hyötyä näyttelijän työssä. Minna kertoo eloisesti - kolmella murteella - kuinka vanha viipurilainen, savon viäntäminen mennen tullen ja tiätysti tamperelainen sujuvat milloin tahansa. Savon murre tulee viere-mäläiseltä mummolta ja karjalaisilta on tullut kiittävää palautetta oikeasta ääntämisestä näyttämöllä. Vieraampia murteita on pitänyt

opiskella ja se on johtanut joskus myös liioittelevaan ilmaisuun. Minnan mielestä murretta on osattava jos sitä puhuu. Hän kuuntelee tarkasti ihmisten puhetta ja arvailee mielellään mistä päin he ovat kotoisin.

Minna rakastaa teatteria näyttelijänä ja katsojana. Pohtiessaan omaa työtään näyttelijänä hän haluaa manita ykkösasiana teatterin yhteisöllisyyden.

- Teatteria tehdään yhdessä mukavien ihmisten kanssa ja sitä tehdään aina yleisölle.

Yhteisöllisyyttä hän on myös kaivannut eniten eläkkeelle jäätyään.

Jyväskylän teatterin Minna koki alusta alkaen hyväksi työpaikaksi. Hänen tullessaan Jyväskylän teatteriin 70-luvulla, siellä elettiin Jotaarkka Pennasen aikaa.

- Sitä ihmetteli, että teatteri voi ollakin sitä mitä teatterikoulussa puhuttiin, näyttelijän kannalta kiinnostava: keskusteleva, rohkea ja radikaali.

Teatteri on johtajansa näköinen ja Pennasen jälkeen on ollut monia eri johtajia ja monenlaisia aikoja. Teatteriperheessä kasva-neena tietää, että tilanteet vaihtelevat, eikä ole ollut sellaista vaihetta että olisi halunnut vaihtaa työpaikkaa.

Rakkautta ja pelkoa

Monista rooleistaan Minna haluaa mainita yhdessä Aila Lavasteen kanssa nelisen vuotta "ihanalle yleisölle" toteutetun vauvateatterin, jossa oli Hannele Huovin teksti ja Soile Perkiön musiikki. Merkittäviä rooleja ovat olleet myös Alma Kaisa Korhosen ohjaamassa Täällä Pohjantähden alla -näytelmässä, Liisa Juha Hurmeen ohjaamassa Juhani Ahon näytelmässä Rautatie tai Aila Lavasteen käsikirjoittaman ja ohjaaman näytelmän Kerttu, jota on esitetty Hailuodon teatterifestivaaleilla ja myös paljon palvelutaloissa. Käänteentekevä rooli oli Ibsenin Nukkekodin Nora Raiku Kempin ohjauksessa, koska siinä

SIMO PENTTINEN

Minna Aron lapsuuden monet muutot ovat suoneet näyttelijälle hyvän murrekorvan.

Minna Aro on tottunut tekemään teatteria hyvällä porukalla yleisöä varten.

syntyi perusluottamus näyttelijän työhön. Sen jälkeen hän tunsi olevansa oikeasti näyttelijä.

Näyttelijän työn ohella Minna teki Tampereella myös televisioteatteria. Hän on myös ohjannut ja opettanut ilmaisutaitoa muun muassa Tampereen Komediateatterissa ja Jyväskylässä opettajiksi opiskeleville.

Pelkoja on monenlaisia ja elämän eri vaiheissa pelkää erilaisia asioita. Pikkulasten äitinä pelot ovat erilaisia kuin nuorten tai aikuisten äitinä, ja on hyvä jos huomaa olla tartuttamatta lapsiin omia pelkojaan. Mutta mitä näyttelijä pelkää?

Teatterin kummituksia tietenkin! Tampereen Teatterissa vaeltaa punavanki ja Jyväskylän vanhassa teatteritalossa on kummitelut kapellimestari Hannes Horpio. Kammottava ääni yksinäisessä teatterissa osoittautui hissien ääneksi eikä Horpioksi, mutta tuntui sen verran kolkolta, ettei Minna jäänyt kokemuksen jälkeen enää yksin teatteriin.

– Repliikin ohjattamista tapahtuu ja se on kauheata – ne kerrat kyllä muistaa – mutta ei voi olla näyttelijä jos pelkää unohtamista. Näyttelijällä ei saa myöskään olla korkean paikan kammoa, kun joutuu vaikka liitelemään Minnan tavoin Kalevalan Ilman impenä

alas näyttämön katonrajasta harso silmillä.

Minna korostaa, että varsin usein näyttelijä ajattelee näyttämöllä aina ensisijaisesti yleisöä, ei omaa mahdollista pelkoaan.

Kritiikki sen sijaan pelottaa aina. Hyvillä arvosteluilla ei ole kovin suurta merkitystä eikä niissä piehtaroida, mutta ”ne häijyt ja murskaavat” arvostelut eivät unohdu.

– Muistan huonot arvostelut sanasta sanaan. Eikä se teatterin johtajan lohduttava tokaisu, että ”huomenna tuohonkin lehteen kääritään silakat” paljon sillä hetkellä auta. Mutta vastuuntuntoisena ihmisenä pelkää eniten sitä, että kritiikki vaikuttaa roolin tulkintaan.

Elämän näyttämö

Näyttämöllä eletään ja esitetään suuria tunteita.

– Tunteitten esittäminen näyttämöllä voi olla terapiaa ja usein onkin, mutta se ei saa olla liian henkilökohtaista, vaan asiaan on otettava etäisyyttä. On pidettävä mielessä, ettei yleisö teatteriin tullessaan maksa siitä että näyttelijä terapoiki itseään.

Mutta miten näytellä rakastavansa jotakuta jota oikeasti halveksii tai jopa vihaa?

– Mielikuvitus auttaa – ja ammattitaito. Näyttelijä ei näyttele omia tunteitaan sen

hetkessä elämän tilanteessa, mutta voi löytää jonkun yhtymäkohdan oman elämänsä johonkin vaiheeseen. Löysin esimerkiksi hirveän paljon itseäni kun minä, reipas yksinhuoltajaäiti, näytelin Ibsenin Nukkekodin Noraa. Hauska näyttelijäisareni kehui, että ”olit roolissa inhottava, juuri sellainen puppeli kuin lapsena kun tekoilit ja suurentelit simiäsi”.

– Tietyllä tavalla ihastun aina vastaanäyttelijään, en rakastu. Jos rakastavaista paria näyttelevä pariskunta on todella rakastunut toisiinsa, yleisö voi kokea jäävänsä ulkopuolelle. Ja jos siviilissä ei tulekaan toimeen vastaanäyttelijän kanssa, siitä saattaakin tulla esitykseen sopivaa sähkökyttä. Monta kertaa on helpompaa näytellä, jos ei tunne vastaanäyttelijää eikä tiedä hänen taustaansa.

– Parhaan määritelmän siitä, mitä teatteri on, sain noin kymmenvuotiaalta pojalta, jonka kanssa näytelimme parina Tappereen veljeksistä kertovassa näytelmässä Mihin sateenkaari päätty. Kun opastin häntä ajattelemaan, että tähän on vain leikkiä, hän sanoi, että ”on tää leikkiä, mutta on tässä tiukat säännöt.”

Eila Kautto

Viipuri-säätiöltä saatujen ikonien siunaustilaisuus

1700- luvulta peräisin oleva matkaikonostaasi ripustettiin keskuksen yläsaliin.

Vetovoimaa ortodoksisesta kulttuurista

- ORTODOKSINEN KULTTUURIKORTTELI JOENSUUSSA VALMISTAUTUU PIHA-ALUEEN VIHKIMISEEN JA UUDEN NÄYTTELYN AVAJAISIIIN

Reilun vuoden ajan Joensuussa on toiminut Vetovoimaa ortodoksisesta kulttuurista-hanke. Hankkeessa on kunnostettu Ortodoksisen seminaarin ja Ortodoksisen kulttuurikeskuksen välistä piha-aluetta sellaiseksi, että siellä voidaan järjestää erilaisia tapahtumia, ja että se on myös viihtyisä paikka vierailulla. Piha on kivetty, valaistus ja portti on asetettu paikalleen. Nyt piha alkaa olla viimeistelyä vaille valmis. Pihalle tulevaa ikonikatosta työstehtään, ja kun sää sen sallii, laitetaan viheristutukset ja siirtonurmi paikoilleen. Sen jälkeen piha-alue alkaa olla valmis.

Monenlaista on saatu aikaan myös Ortodoksisen kulttuurikeskuksen sisätiloissa. Viipuri-säätiöltä saaduista ikoneista on koottu neljä ikoninurkkausta alakertaan. Yläsaliin on saatu esille Ilomantsin ortodoksisen seurakunnan omistama 1700-luvulta oleva

matkaikonostaasi. Yhdessä Taipaleen ortodoksisen seurakunnan omistaman, jo aikaisemmin Ortodoksiselle kulttuurikeskukselle sijoitetun 1700-luvun matkaikonostaasin kanssa se muodostaa kokonaisuuden, jota kannattaa tulla katsomaan kauempaakin. Alakerran näyttelyhuoneeseen rakennetaan uutta "Ristikansan vaellus"-näyttelyä. Näyttelyssä tuodaan esille tekstein, valokuvain ja esinein sitä, miten kirkko on mukana ihmisen elämän matkalla syntymästä kuolemaan.

Avoimet ovet- tapahtuma 7. kesäkuuta

Ortodoksisessa kulttuurikorttelissa järjestetään Avoimet ovet-tapahtuma keskiviikkona 7.6. iltapäivällä. Arkkikiipspa Leo tulee siunaamaan uusitun pihan, uusi näyttely avataan, Ortodoksisen seminaarin kirkko ja Ortodoksinen kulttuurikeskus ovat avoimina

tutustumista varten. Päivän aikana toimitaan ehtoopalvelus seminaarin kirkossa, ja uudella pihalla kuullaan ortodoksista kirkkomusiikkia ja kansanmusiikkia kansainvälisen ryhmän esittämänä. Tapahtumassa on myös myyjäiset, jossa ovat mukana Lintulan ja Valamon luostarit, Kansainvälinen ortodoksisen kirkkomusiikin seura ISOCM, Ortodoksisten nuorten liitto, partiolippukunta Karjalan Korvenkävijät ja Karjalan kielen seura.

Tarkempaa tietoa em. päivän ohjelmasta ja muusta toiminnasta löytyy hankkeen facebookisivuilta ja Ortodoksisen kulttuurikeskuksen nettisivuilta osoitteesta www.ortodoksinenkulttuurikeskus.fi.

Hanke on mukana myös Joen Yö -tapahtumassa 25.8., ja ortodoksinen lasten kulttuuripäivä järjestetään syksyn aikana. ♦

Kohtaamisia- suomalainen usko

Länsimaisen kuvataiteen perusta on kristillisessä kuvastossa. Taiteilijat ovat kautta aikojen ilmaisseet uskoa teosten tilaajista riippumatta. Itsenäisen Suomen juhlavuonna Suomen ortodoksinen kirkkomuseo RIISA tarjoaa kattauksen maamme kultakauden ja modernismin mestariteoksia, kuvia uskosta.

Näyttelyn teokset ovat itäsuomalaisen suvun taidekokoelmasta, ja esillä on teoksia mm. Akseli Gallen-Kallelalta, Maria Wiikiltä, Juho Rissaselta, Marcus Collinilta, Inari Krohnilta ja Eero Järnefeltiltä.

Kohtaamisia -näyttelyn teemoja ovat sisäinen ja ulkoisesti näkyvä usko sekä kris-

tilliseen perinteeseen kuuluvat tapahtumat syntymästä kuolemaan. Teoksissa sivutaan myös kansanuskoa ja kalevalaisuutta. Näyttely haastaa kävijät pohtimaan suomalaisista uskoa ja sen merkitystä omassa elämässä. Kohtaamisia -näyttely juhlistaa RIISAN 60-vuotista historiaa. ♦

KOHTAAMISIA – Suomalainen usko
12.5. – 30.12.2017
Lisätietoja:www.riisa.fi

Essi Renvall (1911-1979): Kirjailija Marja-Liisa Vartio, sekatekniikka paperille, ajoittamaton.
Kuva: RIISA / Henna Hietainen.

Suomi 100

Suomi
Finland
100

Itsenäinen Suomi täyttää tänä vuonna sata vuotta. Juhlavuosi näkyy maassamme koko vuoden ajan. Suomi 100-juhlavuoden teema on "Yhdessä". Sen mukaisesti vuotta rakennetaan ja vietetään suomalaisten ja Suomen ystävien kanssa yhdessä yhteistyönä.

Juhlavuoden ohjelma on avoin kaikille. Kuka tahansa voi tehdä oman ehdotuksensa lokakuun 2017 loppuun saakka. Ohjelman kautta tarkastellaan Suomen itsenäisyyden historiaa, nykypäivää ja tulevaisuutta. Mukaan voi hakea verkon kautta osoitteessa <http://suomifinland100.fi/tehdään-yhdessä/hae-mukaan>

Tähän mennessä rakentuneeseen juhlavuoden ohjelmaan voi tutustua osoitteessa <http://suomifinland100.fi/ohjelma/>. Ohjelmätiedot täydentyvät koko juhlavuoden ajan.

Juhlavuoden valmistelusta ja koordinoinnista vastaa valtioneuvoston kanslian asettama Suomi 100-hanke ja siinä työskentelevä sihteeristö. Koko Suomeen ulottuvasta työstä vastaa maakuntien liitos ja kuudesta suurimmasta kaupungista muodostettu 25-henkinen alueverkosto.

Lisätietoa juhlavuodesta:
www.suomifinland100.fi

Veljeskunnan vuosijuhlat 13.–15.10.

Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunnan vuosijuhlat pidetään syksyllä Valamon luostarissa. Tänä vuonna on teemana Juuret ja monikulttuurisuus – aihe, joka koskettaa meitä jokaista omakohtaisesti, mutta myös ympärillämme olevien ihmisten kautta!

Kuten useina vuosina aikaisemmin, niin nytkin monipuolista ohjelmaa on perjantaista sunnuntaihin. Vuosijuhlien yhteydessä pidetään myös veljeskunnan vuosikokous. Luostariympäristö ja luostarin jumalanpalvelukset antavat kokoontumisellemme vahvan hengellisen ulottuvuuden!

Tiedustelut ja ilmoittautumiset Valamon opistoon sähköpostilla kursit@valamo.fi tai puhelimitse 017 5701 401 (ma-pe klo 9–15). ♦

PYHIEN SERGEIN JA
HERMANIN VELJESKUNTA

JUURET &
MONI-
KULTTUURISUUS

Lukkoja

Rakkaus ja pelko, meille kaikille tuttuja sanoja, joista kaikki tunteemme kumpuavat.

Rakkauden kautta syntyy rauhaa, yhteisöllisyyttä, vapautta, iloa ja onnellisuutta. Pelosta puolestaan kumpuaa vihaa, turvattomuutta, levottomuutta ja ahdistusta. Rakkauden ja pelon synnyttämät tunteet ovat toistensa vastakohtia, ja kuitenkin ovat niin lähellä toisiaan. Molempiin tunteisiin liittyy välittämistä ja huolenkantamista, rakkauteen rauhaan rakentavassa ja pelkoon levottomuuteen johtavassa mielessä.

Itselleni näitä sanoja pohtiessa tuli mieleen evankeliumin teksti: *"Samana päivänä, viikon ensimmäisenä, opetuslapset olivat illalla koolla lukittujen ovien takana, sillä he pelkäsivät juutalaisia. Yhtäkkiä Jeesus seisoi heidän keskellään ja sanoi: "Rauha teille!"* (Joh. 20:19).

Ennen Jeesuksen ilmestymistä opetuslapsille, he olivat peloissaan hajaantuneet Jeesuksen pidätyksen jälkeen. Viesti ihmeellisistä tapahtumista tyhjällä Kristuksen haudalla loi opetuslapsiin rohkeutta ja keskinäinen rakkaus sai heidät kokoontumaan yhteen, tosin peloissaan lukittujen ovien taakse. Opetuslasten pelkojen lukon avasivat Jeesuksen sanat: *"Rauha teille!"*

Rakkaus ja pelko ovat molemmat lukkoja, kiinnisitovia ja sisäänsulkevia. Rakkaus lukitsee meidät kohteeseensa, toisiin ihmisiin, yhteisöön ja ehkä esineisiinkin. Pelko puolestaan lukitsee meidät sisäänsä ja aiheuttaa huolta ja murhetta.

Pelon lukkojen avaamiseen voittamiseen tarvitsemme rakkautta, rohkeutatta lähimmäisiltä, ja rauhan mieleemme. Kuinka usein onkaan hankalaa nöyrytyä ja myöntää omat pelot ja huolet; mitä muut ajattelevat minusta ja kuinka suhtautuvat minuun, pidetäänkö minua heikkona? Ja kuinka hankalaa on nöyrytyä ja pyytää tukea. Tai kuinka hankalaa on rohkaistua ja tarjota tukea lähimmäiselle, vaikka huomaammekin avun ja tuen tarpeen.

Jarmo Pylkkönen

Karjalaiset kesäjuhlat Jyväskylän Paviljongissa 16.–18. kesäkuuta

Karjalaisilla kesäjuhlilla 16.–18.6. Jyväskylän Paviljongissa on vahva hengellinen teema. Kesäjuhlilla on mukana myös oma ortodoksinen kirkkomme.

Lauantaina 17.6. klo 17.30 arkkipiispa Leo toimittaa ehtoopalveluksen Jyväskylän ortodoksisessa kirkossa. Samana iltana klo 19.30 on Paviljongissa laulava Muistojen ilta. Illassa muistetaan kaikkia niitä Karjalan pitäjiä, jotka joutuivat luovuttamaan alueensa tai osia siitä viime sotien jälkeisessä rauhanteossa. Musiikkivastuussa on Jyväskylän puhallinorkesteri ja ortodoksinen Anastasis -kuoro. Tilaisuus päättyy piispa Häkkisen ja kirkkoherra Timo Mäkirinnan toimittamaan iltahartauteen.

Sunnuntaina 18.6. arkkipiispa Leo toimittaa liturgian klo 9 Jyväskylän ortodoksisessa kirkossa. Toisen helluntainjälkeisen sunnuntain liturgia radioidaan Kristuksen ylösnousemisen kirkosta ja se kuuluu YLE Radio 1:n taajuudella sunnuntaina 18.6. klo 11–12. Kuoroa johtaa kanttori Marja-Leena Kugler.

Juhlien näyttelyosastolla on esillä ortodoksinen kirkon esineistöä. ♦

LÄHDE VAELTAMAAN PYHILLE POLUILLE

Itä- Suomeen, Järvi-Suomen alueelle on luotu Pyhät Polut -vaellusreitien verkosto. Reitit kulkevat järveltä järvelle, harjulta harjulle, kansallispuistoissa, maalaismaisemissa, asuinalueilla – mutta myös asumattomissa erämaissa.

Vaellusreitien toimintaideana on tukea ihmisten fyysistä ja henkistä hyvinvointia. Vaelluksissa yhdistyvät voimaannuttava luontokokemus, lähikulttuuriin tutustuminen sekä hengellinen ulottuvuus hartauksien ja hiljentymisen kautta. Fyysisen ja henkisen hyvinvoinnin lisäksi Pyhät Polut ry pyrkii toiminnallaan auttamaan uusien elinkeinomahdollisuuksien syntyä maaseudulle.

Joka vuosi Pyhät Polut -yhdistys järjestää eri pituisia vaelluksia. Vaelluksilla on aina mukana pätevä opas ja hengellisestä ohjelmas- ta vastaava pappi.

Vaellusmuotoina kesäisin ovat patikointi, pyöräily, melonta, tai kirkkovenesoutu ja talvisin hiihto. Eteläisin patikkareitti kulkee Imatralta Enonkoskelle ja pohjoisin Joensuusta Enonkoskelle. Pohjoisella reitillä poiketaan myös Valamon ja Lintulan luostarissa. ♦

Lisätietoja: www.pyhatpolut.fi

”Vain rakkaus tuntee totuuden”, kirjoittaa Tito Colliander

Ortodoksinen usko ja elämännäkemyks on teos, joka antaa keskeistä tietoa idän kirkon oppirakenteesta ja hengellisyydestä. Kirjailija Tito Colliander (1904–1989) käsittelee aihetta täsmällisesti, mutta käyttää samalla hyväkseen tekstin muotoilussa hienovaraisia taitojaan: on sanottu, että hänen kielensä on kuin tuohuksen elävä liekki.

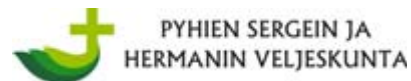
Kirja on kädenojennus kaikille, jotka haluavat asiallista tietoa ortodoksiselle tavalle tarkastella elämää. Tietopainotteisen sisältönsä ansiosta kirja sopii myös jokaiselle, joka kaipaa monivivahteisen aiheen esittelyä tiiviillä ja helposti omaksuttavalla tavalla. Vaikka kirjan ensi ilmestymisestä on kulu- nut jo vuosikymmeniä, teksti on yhä ajankohtainen, niin – ajaton.

Kirjan kuvituksena on käytetty kirjoittajan puolison, taiteilija Ina Collianderin (1905–1985) puupiirroksia.

Teos on saatavana samanlaisena myös ruotsiksi: *Ortodox tro och livssyn*. ♦

Kirja on tilattavissa veljeskunnan nettisivuilta pshv.fi. Koko on 17 ´ 24 cm, 48 sivua. Kummankin kieliversioon hinta on 10 euroa/kappale, johon lisätään lähetyskulut. Kirjaa voi myös tiedustella Valamon Tuohuksesta, Lintulan kaupasta ja kirjakaupoista!

”Enkelit kanssamme”

PIISPA ARSEININ MAALAUKSIA
ÄÄNEKOSKEN TAIDEMUSEOSSA 6.6.–3.9.

Museo avoinna ti-pe klo 12-18 sekä la-su 12-16.

Suljettu 23.6. ja 24.6.

Äänekosken taidemuseo, Kuhnamentie 1, 44100 Äänekoski,
puh. 0400 115432.

PIISPA ARSENI VIETTÄÄ 60-VUOTISJUHLAANSA 14.7. LINTULASSA

Liturgia klo 8 ja kiitosrukouspalvelus klo 13, jonka jälkeen kahvitarjoilu. Mahdolliset muistamiset Lintulan titille
F18650484710000204.

Kirkkomme maailmalla

Albanian autokefaalinen kirkko

Roomalaiskirjeen (15:19) mukaan pyhä apostoli Paavali kävi Albaniassa eli silloisessa Illyriassa. Albanian kirkko on toiminut aina kristinuskon alkuvuosisadoista lähtien ja sieltä on kotoisin monia pyhiä, muiden muassa pyhä Astius, pappismarttyyri Danax, pyhä Dionysios Korejalainen, pyhät Florus ja Laurus, pyhä Nikon ja pyhä Kosma Beratilainen.

Albanialaiset kristityt kuuluivat alkuaan Ohridin arkkipiispan alaisuuteen, mutta ottomaanikaudella osa nykyistä valtiota liitettiin Konstantinopolin patriarkaattiin. Albania itsenäistyttyä vuonna 1912 vaadittiin myös kirkon itsenäistymistä ja albanian kielen käyttämistä jumalanpalveluksissa kreikan asemesta. Vuonna 1922 perustettiin Albanian autokefaalinen kirkko (Kisha Ortodokse Autoqefale e Shqipërisë), mutta se sai vasta vuonna 1937 Konstantinopolin patriarkaatin hyväksynnän itsenäisyydelle. Kirkon ensimmäiseksi johtajaksi valittiin piispa Teofan Noli. Hän osallistui myös maan politiikkaan, toimi Albanian parlamentissa, oli vuonna 1923 maan ulkoministeri ja vuonna 1924 pääministeri. Toisen maailmansodan jälkeen kommunistit nousivat valtaan, mutta kirkko sai kuitenkin toimia. Vuonna 1967 Albania julistautui ateistiseksi valtioksi ja presidentti Enver Hoxhan käskystä kirkot suljettiin ja kaikenlainen uskonnollinen toi-

minta kiellettiin. Ennen toista maailmansotaa Albanian ortodoksiseen kirkkoon kuului noin 400 seurakuntaa, 500 pappia ja arviolta 250 000 jäsentä.

Vuonna 1990 Albanian parlamentti hyväksyi uuden uskonnonvapauslain, joka lopetti Hoxhan aloittaman ateistisen kauden. Maassa oli tuolloin elossa vain 22 ortodoksisista pappia, mutta ei yhtään toimivaa seurakuntaa. Vuonna 1992 Afrikassa palvellut metropoliitta Anastasios Jannulatos valittiin Albanian kirkon arkkipiispaksi. Nykyisin kirkolla on hänen lisäksi kuusi metropoliittaa, yli 900 seurakuntaa ja noin puo- limiljoonaa jäsentä. Suurimmassa osassa seurakuntia liturgisena kielenä on albania, mutta on myös kreikankielisiä seurakuntia.

Jumalanpalvelustekstien käännoiksiä kreikasta albaniksi teki maan itsenäistyttyä arkkipiispa Teofan ja hän jatkoi käänno- työtä vielä Yhdysvalloissa, jonne hän joutui muuttamaan poliittisista syistä vuonna 1932. Kirkolla on nyt kaksi teologista korkeakou- lua, useita lehtiä, oma radioasema, esikou- luja, kouluja ja sairaaloita. Parissa vuosi- kymmenessä kirkollinen toiminta on saatu Konstantinopolin patriarkaatin hengellisellä tuella ja Amerikassa asuvien albanialaisten taloudellisella avulla elpymään. ♦

Piispa Arseni

VALAMON TRILOGIAN VIIMEINEN KESÄ KARVION TEATTERISSA

Valamo-trilogian viimeinen osa esitetään heinä-elokuussa Karvion teatterissa. Näytelmässä jatketaan osittain edellisten osien tarinaa, mutta se toimii myös itsenäisenä näytelmänä.

Trilogian viimeisessä osassa on luostari on selvinnyt vaikeimmista vuosistaan ja uusi nousu on alkanut. Viimeinen Valamon munkki Simforian ennättää nähdä uuden kirkon rakennuksen Papinniemielle ennen kuolemaansa. Ortodoksisuus kiinnostaa laajasti. Runoilija Pentti Saarikoski löytää luostarin hengen. Talkoolaiset ja matkailijat täyttävät tienoot. Ympäröivä maaseutu muuttuu. Katse suuntaa tulevaan.

Kahta aiempaa trilogian osaa, ”Isän varjo” ja ”Poika munk- kilan polulla” on käynyt katsomassa yli 16 000 katsojaa. ♦

Lisätietoja: www.valamotrilogia.fi

YLE Radio 1

11.6. Liturgia klo 11-12

Uspenskin katedraali, Helsinki.

17.6. Aamuhartaus klo 6.15 ja 7.50

arkkimandriitta Andreas Larikka

18.6. Liturgia klo 11-12

Kristuksen ylösnousemisen kirkko, Jyväskylä. (Huomio: palvelus alkaa kirkossa jo klo 9).

20.6. Iltahartaus klo 18.50,

kanttori Kirsi-Maria Hartikainen

15.7. Aamuhartaus klo 6.15 ja 7.50

metropoliitta Elia

18.7. Iltahartaus klo 18.50

dosentti Heljä-Marja Surcel

23.7. Liturgia klo 11-12

Valamon luostarin Kristuksen kirkastumisen kirkko.

5.8. Aamuhartaus klo 6.15 ja 7.50

Joensuun piispa Arseni

6.8. Liturgia klo 11-12

Pyhän Kolminaisuuden katedraali Oulu.

15.8. Iltahartaus klo 18.50

metropoliitta Panteleimon

20.8. Liturgia klo 11-12

Pyhän Nikolaoksen kirkko Vaasa.

26.8. Aamuhartaus klo 6.15 ja 7.50

arkkimandriitta Sergei

4.9. Andrum kl. 6.54,

ylidiakoni Andreas Salminen

Ortodoksinen liturgia radioidaan noin joka toinen sunnuntai, aamuhartau- det lähetetään kuukauden kolmantena lauantaina ja iltahartaudet kuukauden kolmantena tiistaina. Liturgia lähetetään sunnuntaisin klo 11 alkaen, Iltahartau- det tiistaisin klo 18.50 ja aamuhartaudet lauantaisin klo 6.15. ja 7.50. YLE Radio 1. Radiopalvelukset ja -hartaudet ovat kuunneltavissa Yle Arenassa.

De svenska radiogudstjänsterna och andakterna sänds i Radio Vega.

Aamuhartaudet joka kolmas lauantai Yle Radio 1 klo 6.15 ja 7.50

Iltahartaudet joka kuukauden kolmas tiistai Yle Radio 1 klo 18.50

Hyvä ja hyödyllinen bestseller

Arkkimandriitta Tiihon (Sevkunov)
Arkielämän pyhät ynnä muita kertomuksia.
Pyhän Kosmas Aitolialaisen veljestö. 2016. 639 s.

Arkielämän pyhät -kirjan tapahtumat kertovat hengellisestä elämästä ja sen etsimisestä 1980-luvun alun Neuvostoliitosta meidän päiviimme Venäjälle. Kirjan kirjoittaja, arkkimandriitta Tiihon, on yksi tällainen etsijä, joka nuorena vastavalmistuneena käsikirjoittajana, ymmärrettyään ensin pahan olemassaolon, päätyi kirkkoon, ottaa kasteen ja löytää itselleen rippi-isän Petserin luostarista. Ensimmäisen luostarikäynnin jälkeen maailma ei tunnu enää samalta. Nuori, tuleva munkki, katsoo kaikkea nyt uusin silmin.

Petserin luostari, jossa isä Tiihonin kilvoitteluelämä alkoi, on siitä harvinainen luostari, että sitä ei lakkautettu kirkon vainojen aikana. Sinne oli kasvanut ohjaajavanhuksien ja rippi-isien sukupolvi. Luostarissa isä Tiihonia vetivät puoleensa juuri nämä viisaat ja varsin persoonallisetkin kilvoittelijat. Hän kirjoittaa muun muassa rippi-isästään, isä Johanneksesta ja luostarin ”hankalasta” rahastonhoitajasta Natanaelista sekä luostarin johtajasta arkkimandriitta Gabrielista. Mielenkiintoinen kuvaus on igumeni Alipista, 1960-luvulla luostaria voimallisesti ja kekseliäästi neuvostovaltaa vastaan puolustaneesta

luostarin johtajasta. Hänestä isä Tiihon sai kuulla luostarissa kauan eläneiltä kilvoittelijoilta.

Arkkimandriitta Tiihon kertoo aluksi omasta ja samanikäisten ystäviensä, maailman taakseen jättäneiden kuuliaisuusveljien, pyhästä huolettomuudesta, uudenlaisesta elämästä, jossa Jumalan kaitselus on jatkuvasti läsnä. Lyhyet tarinat ja henkilökuvaukset valottavat luostarielämää sisältäpäin ja hengellisen elämän moninaisuutta myös maailmassa elävien ihmisten tarinoissa.

Kirja on kirjoitettu suurella rakkaudella ja ymmärryksellä. Kirjan ihmiset ovat todellisia, eikä keksittyjä, mikä tekee teoksesta uskottavan ja vakuuttavan. Kirjan pohjavire on positiivinen, se on eteenpäin virtaava ja loppuu aivan liian pian, yli 600 sivusta huolimatta. Kuvat puhuvat puolestaan, ne lisäävät kirjan kiinnostavuutta ja antavat lukijalla sopivin välein lempeitä katseita. Kuvien käsittely ja rajaus edustavat venäläistä tapaa, mikä sopii hyvin kirjan sisältöön. Isä Natanaelin kuva kirjan kannessa on erinomainen valinta. Se, niin kuin koko kirjakin, muistuttaa lukijaa siitä, että pyhät eivät tuo pyhyyttään julki, vaan pikemminkin kätkevät sen, kuka ankaruuteensa, kuka kiertäisyyteensä, kuka yksinkertaisuuteensa. Kirja on hauska ja hyödyllinen, eikä ole ihme, että siitä on tullut bestseller jo lukuisissa maissa.

Tarja Lanu

Mielen muutoksessa

Eija Ipatti
Töppähaisten kylässä tapahtuu
ISBN978-952-67214-5-3

Kuopiolaisen runoilijan ja lastenkirjailijan Eija Ipatin uusin kirja kertoo mielikuvituskylästä, jossa asuvat lapset ja heidän mielikuvitusystävänsä.

Se on kertomus tytön uudesta vaaleansinisestä mekosta, punaisista kumisaappaista, hänelle lohtua tuovista mielikuvaystäväistä, rubiiniotsaisista enkeleistä, pojasta sinisissä farkuissa, junasta joka viheltää ja pysähtyy asemalle ainoana matkustajanaan Luukas-poika.

Perhe on kiireinen ja joskus myös riitainen, mikä stressaa lapsia. Luukaksesta tulee pieni kapinallinen. Kylän voisi kuvitella itärajan pintaan, pieneen kylään tai keskikokoisen kaupungin rujoilmeiseen lähiöön.

Ipatin yhteiskunnallinen näkökulma on huolestunut, mutta luottavainen. Maailma ei kuitenkaan ole vain paha paikka. Aina voi löytää elämään uusi näkökulma.

Kirjan lapset ovat eläneet siinä uskossa, että vanhemmat ovat vain ”töppähäisiä”, mutta yllättyvät, kun vanhemmat kertovat, että koko perhe on ortodokseja. Lapsista on vaikea ymmärtää, kuinka yhtä aikaa voi olla töppähäinen ja ortodoksi. Luukas ihmettelee: ”Onko hän siis Luukas Ortodoksi Töppähäinen?”

Opettaja on ilmoittanut vevänsä koko luokan viettämään pääsiäisjuhlaa ortodoksisen kirkon jumalanpalvelukseen. Luukas on päättänyt häiriköidä kirkossa, kun siellä lauletaan. Hän aikoo laulaa kirkko – karaokea.

Ipatti maalaa hienon kuulokuvan kertoessaan, kuinka Luukaksen mielentila ja maailmankuvakin muuttuvat, kun retkijuna pysähtyy kirkon lähelle ja ensimmäiset isot kellot kumahtavat soimaan ja pienemmät ryhtyvät kikkattamaan.

Luukas ihastuu kirkon kellojen soitosta ja päättää, että hänestä tulee isona kellonsoittaja ja ryhtyy tanssittamaan kelloja. Ilmeisesti vähän jo syrjäytyneet poika saa ystävän, kun samanikäinen ponomari kutsuu hänet kantamaan ristiä pääsiäisen ristisaatossa. Tämä lastenkirja ei siis irvistele, ei kiusaa, ei pullistele, ei raivoa.

Kaunis kuvitus on taattua ortodoksisuutta, ei virheen virhettä symboleissa. Parhaimmillaan se on ristisaattokuvissa. Toisaalta joissakin kuvissa olisi toivonut jyrkempääkin otetta.

Taiteilija on pappismunkki Joosef, joka kuuluu Kreikan Athosvuoren luostariyhteisöön ja kilvoittelee Pyhän Andreaksen skiitalla. Hänen taidettaan soisi nähdä enemmänkin.

Ipatti valmistui seurakuntalehtoriksi silloin Kuopiossa sijainneesta pappisseminaarista 1969 ja ensimmäinen työpaikka uskonnonopettajana oli Ivalo. Eläkkeelle hän jäi seurakuntalehtorin virasta Joensuussa.

Ipatti on tuottelias kirjoittaja. Hän on kirjoittanut eläkevuosinaan Kuopiossa jo kuusi runo- tai lastenkirjaa, joiden myyntituotot hän on lahjoittanut ortodoksisen kirkon hyväksi erilaisiin kohteisiin.

”Kaksi Lapissa viettämäni vuotta kasvattivat minut lähetystyöhön Keniaan”, kirjoitti Ipatti saatesanoissaan Kenian runokirjaan. Kokoelman viimeisessä runossa hän kiittää kokemuksistaan, jotka heijastuvat arvattavasti myös näihin töppähaisten kylän tapahtumiin.

Rauni Väinämö

Кто мой ближний

Евангельское осмысление понятия «ближний» является важнейшим моментом для формирования всего христианского мировоззрения. На страницах Священного Писания Нового Завета Господь раскрывает смысл этого понятия через притчу о милосердном самарянине.

По единодушному святоотеческому толкованию в образе самарянина, оказавшего помощь пострадавшему от разбойников, Церковь видит Самого Христа, пришедшего в мир. После грехопадения прародителей человек потерял тесное духовное единение с Творцом, которое имел в раю. Божественные силы оставили его, грехи и собственные страсти нанесли ему тяжелые духовные раны, и он, подобно страннику попавшему в руки разбойников, уже не мог спастись без Божественной помощи. Ни усилие собственной воли, ни ревностное исполнение всех предписаний ветхозаветного закона, представленного в притче в образах священника и левита, не позволяли человеку самому преодолеть пропасть между ним и Богом.

Дар Спасения человек получает лишь благодаря жертвенной и самоотверженной Божественной Любви. Подобно самарянину, доставившему израненного странника в гостиницу, Господь воскрешает страждущую человеческую душу и отводит ее в Церковь Христову, наполненную благодатными дарами Святого Духа для исцеления кающихся.

В притче Христос неслучайно выбирает в качестве главного героя именно самарянина. Самаряне были некогда частью единого израильского народа, но отпали от него, предав веру своих отцов. Рассказывая в притче о милосердном поступке самарянина, Господь желает разрушить стереотипы и ложные традиции, которые заслонили для многих иудеев главный

принцип Божественной Любви, состоящий в том, что Божественная Милость изливается на всех людей без исключения. Господь не является Богом только иудейского народа, Он раскрывает свои объятия для всех ищущих Истину, ибо «повелевает солнцу Своему восходить над злыми и добрыми и посылает дождь на праведных и неправедных» (Мф. 5,45).

Стремление иудейского народа, живущего в языческом окружении, сохранить свой религиозный и национальный идентитет, привело его к изоляционизму и проповеди собственной уникальности. Сохранение религиозных традиций переродилось в формальное обрядоверие, где буква закона умертвила его дух. Борясь с этим в Своей проповеди Христос постоянно обличает иудейских законников, говоря им: «Горе вам, книжники и фарисеи, лицемеры, что затворяете Царство Небесное человекам, ибо сами не входите и хотящих войти не допускаете» (Мф. 23,13).

В христианском мировоззрении только Божественная Любовь является той объединяющей силой, которая помогает людям преодолеть внешние разногласия и разрушить разделяющие их границы. В свете евангельской проповеди само понятие «ближний» претерпевает кардинальное изменение. Отныне это не только близкий родственник, друг, соплеменник или представитель одной с нами религии, это всякий, кто нуждается сейчас в нашей помощи.

Именно любовь является истинным источником добрых дел. Другой человек становится ближним тогда, когда мы, наполненные любовью, уже не видим причин для нашего с ним разделения. Церковная мудрость говорит об этом следующим образом: «Сотвори ближнего себе милостью своею». Дальний становится ближним, а чужой своим не потому, что

Господь требует от нас поступать с другими людьми подобным образом. Только Божественная Любовь, вошедшая в наше сердце, может стать истинной первопричиной наших поступков. Проявив свою любовь, сотворив другому милость, мы сами делаем его ближним для себя. Он уже перестает быть для нас чужим, потому что мы впускаем его в свою жизнь и отдаем ему кусочек своей души.

Крестная Жертва Спасителя даровала христианину все необходимое для его духовного перерождения в нового человека, для которого, по слову апостола Павла, уже «нет ни Еллина, ни Иудея, ни обрезания, ни необрезания, варвара, Скифа, раба, свободного, но все и во всем Христос» (Кол. 3,10,11). Теперь уже сами христиане призваны быть проводниками Божественной Любви в погрязшем во внешних разделениях и раздорах светском мире, быть для него примером взаимной любви, по слову Спасителя: «По тому узнают все, что вы Мои ученики, если будете иметь любовь между собою» (Ин. 13,35).

Поэтому так печально видеть в христианском сообществе различные разделения, когда ни храм, ни общая евхаристическая чаша не делают нас до конца едиными друг с другом во Христе. Христианская жизнь сокращается до личного благочестия, Божественный призыв к апостольству, обращенный к каждому из нас, остается не реализованным, очень часто другие люди воспринимаются нами как досадная помеха на нашем «духовном» пути. Напротив, пример милосердного самарянина вновь и вновь напоминает нам, что только любовь к ближнему является главным в домостроительстве нашего спасения.

протоиерей Константин Стрекачев

Pyhä Trifon

kutsuu pyhiinvaellukselle
17.–21. elokuuta

Tule sinäkin ottamaan osaa perinteiseen pyhiinvaellukseen **Sevetiin ja Neideniin!** Lähdemme linja-autolla liikkeelle **Jyväskylästä** ja kuljemme Äänekosken, Viitasaaren, Pyhäjärven, Kärsämäen, Oulun, Rovaniemen ja Nellimin kautta Sevettijärvelle ja Norjan Neideniin ja takaisin. Hinta Jyväskylästä ja Äänekoskelta on 405 euroa, Pyhäjärveltä ja Kärsämäeltä 395 euroa ja Oulusta 385 euroa. **Tiedustele 9.6. mennessä** s-postilla pshv@ort.fi tai puhelimitse 0500 314680. Nouda esite nettisivuiltamme **pshv.fi!**

PYHIEN SERGEIN JA
HERMANIN VELJESKUNTA

PYHÄN GEORGIOS VOITTAJAN KIRKKO

Georgios Voittajan kirkko edustaa karjalaista ja pohjoisvenäläistä kirkkorakennusperinnettä, ja siitä on nopeasti tullut pyhiinvaelluskohde ja nähtävyys. Pyhän Georgios Voittajan kirkon sisätilat ovat todellinen käsityön taidonnäyte.

KIRKKOKAHVILA

Kirkon kupeessa on kahvila, joka on avoinna touko-elokuussa, ryhmille myös muina aikoina ennakkovarauksena. Tarjolla on lähiruokaa, kotileivonnaisia ja oman tilan luomuhunajaa.

Kirkko on kaikille avoin tutustuttavaksi

Lisätiedot ja aukioloajat www.stgeorge.fi
Tiedustelut: info@stgeorge.fi / +358 44 725 75 48
Osoite: Kaitaistentie 345, 79690 Kaitainen
(Joroisten kunta, 6 kilometriä 5-tieltä)

AAMUN KOITTO

Kyllä, haluan tilata Aamun Koitto -lehden
(viisi numeroa vuodessa)

Tilaushinnat 1.1.2014 alkaen	Alv. 0 %	Alv. 10 %
☐ Kestotilaus 5 nroa, kotimaa	35 €	39 €
☐ Määräaikainen 5 nroa, kotimaa	35 €	39 €
☐ Opiskelijatilaus 5 nroa, kotimaa	30 €	33 €
☐ Tutustumistarjous 3 nroa, kotimaa	21 €	24 €
☐ EU-maat, 5 nroa	50 €	55 €
☐ Muut maat, 5 nroa	55 €	61 €
☐ Olen ort. srk jäsen		

Lehden saajan nimi

Lähiosoite

Postinumero ja -toimipaikka

Puhelin

Sähköposti

Maksajan (ellei saaja) nimi

Lähiosoite

Postinumero ja -toimipaikka

Puhelin

Sähköposti

Tunnus 5005390
70103 Vastaus-
lähelys
**AAMUN
KOITTO**

Vastaanottaja
maksaa posti-
maksun (vain
tilaukset)

Poikkea kesälomamatkalla tiekirkkoon. Kirkkojen
joukossa on monia ortodoksia pyhäkköjä. Tietoa
tiekirkoista www.tiekirkot.fi.

Kiitän

Joensuun ortodoksista seurakuntaa,
isä Tommi Kallista ja kanttori Paula Löfgreniä
muistamisesta syntymäpäivänäni.

Paavo Palviainen

Sydämellinen kiitos

KP Karjalan ja koko Suomen Arkkipiispa Leolle
ja Hämeenlinnan seurakunnalle sekä isä Markukselle
ja Leena-kanttorille saamastani huomionosoituksesta,
Pyhän Karitsan Ritarikunnan 1. luokan merkistä.

Kirsti Olanto-Pirhonen

Rakkaat kiitokseni

Arkkipiispa Leolle, isä Reijolle,
kanttori Kaille ja kaikille ystäväilleni muistamisesta
täytettyäni 65 vuotta.

isä Kauko Ivanoff

OPPIMISEN RAUHAA VALAMON OPISTOSSA

Kasvivärjäys 26.-29.6.

Kiviaita 3.-7.7.

Tunne tunteesi – elä enemmän 29.6.-2.7.

Kullatut käsikirjoitukset 30.7.-4.8.

Ovet auki teillepäin -vieraanvaraisuus ortodoksisessa perinteessä 4.-6.8.

Ortodoksinen kulttuuriperintömme 18.-20.8.

Tulossa: Karjalaisen kulttuurin linja 2.10.-24.11.2017

Lisätietoja ja ilmoittautumiset ma-pe klo 9-15 puh. 017 570 1401, www.valamo.fi/opisto

Aamun Koitto toivottaa kaikille hyvää kesää.

Seuraava numero ilmestyy 4.9.
Sen teema on "Tule ja katso".
Haluamme kyseisellä numerolla palvella erityisesti
syksyllä alkavia katekumeenikerhoja.

Isien opetuksia pelosta ja rakkaudesta

Seisokaamme siis, rakkaani, Jumalan pelossa järkkymättä ja harjoittakaamme vakaasti hyveitä panematta omalletunollemme loukkauskiveä. Jumalan pelossa tarkatkaamme itseämme kunnes omatuntomme saa vapauden. Silloin omatuntomme liittyy meihin, ja siitä tulee meille suojelija joka osoittaa meille kaiken, missä hairahdumme. Mutta jos emme tottele sitä, se kääntyy meistä pois. Silloin joudumme vihollisten käsiin, ja ne eivät päästä meitä enää irti. Näin on Herra itsekin opettanut meitä sanoessaan: *"Tarjoa vastapuolellesi sovinto jo silloin, kun vielä olet hänen kanssaan matkalla oikeuteen."* (Matt. 5:25) "Vastapuoli" tarkoittaa omaatuntoa, joka nousee vastustamaan meitä, kun haluamme toteuttaa lihamme tahdon. Ja jos emme tottele omaatuntoa, se jättää meidät vihollisen käsiin.

Hyveistä ensimmäinen on turhasta huolehtimisesta vapautuminen, so. kuoleminen kaikille ihmisille ja asioille. Siitä syntyy kaipuu ja pyrkimys Jumalan yhteyteen. Tämä taas synnyttää luonnollista vihaa, joka tekee valppaaksi ja auttaa torjumaan kaikki vihollisen väijytykset. Silloin Jumalan pelko saa sijan ihmisessä, ja pelon kautta kasvaa sitten rakkaus.

Pyhä Jesaja Erakko

Täydellinen rakkaus karkottaa rakastavasta sielusta rangaistuksen uhkaan perustuvan pelon (1.Joh. 4:18), sillä rakastava sielu on lakannut pelkäämästä rangaistusta. Mutta tuo toinen ylevämpi pelko on rakkauden seuralaisena pysyvästi sielussa. Ensiksi mainittuun pelkoon soveltuvat Raamatun sanat: *"Herran pelolla paha vältetään"* ja *"Herran pelko on viisauden alku"* (Sananl. 9:10). Toista pelkoa taas tarkoittavat sanat: *"Mitään ei puutu niiltä, jotka häntä pelkäävät"* (Ps. 34:10)

Pyhä Maksimos Tunnustaja

Kun joku on kasvanut rakkaudessaan Jumalaan, hän alkaa hengellisesti rakastaa myös lähimmäistään: tämä on sitä rakkautta, josta pyhä Raamattu puhuu. Lihallinen rakkaus haihtuu kovin helposti vähäisemmästäkin syystä, sillä siitä puuttuvat hengen tunnesiteet. Toisin on hengellisen rakkauden laita: vaikka Jumalan vaikutuksen alainen sielu saisi aiheen katkeroitua, ei kuitenkaan rakkauden side siinä katkea. Jumalan rakkauden lämmöllä se sytyttää jälleen itsensä rakkauteen ja toipuu nopeasti ennalleen. Suuresti iloiten se jälleen pyrkii rakastamaan lähimmäistään, vaikka tämä

olisi raskaasti solvannut tai vahingoittanut häntä. Jumalan suloisuudessa erimielisyydenkin katkeruus kokonaan haihtuu.

Kun turhamaisuuden liekit nuoleskelevat meitä erityisesti veljen tai jonkun muun käydessä luonamme, silloin on hyvä sallia kohtuullinen lievennys ruokavalioon. Näin karkotamme tuon demonin, joka poistuu tyhjin toimin luotamme ja murehtii hukkaan mennyttä yritystään. Samalla täytämme rakkauden lain. Tämän myönnytyksen turvin myös paastomme säilyy salassa.

Autuas Diadokhos

Evankelista Johanneksen mukaan *"Jumala on rakkaus. Se, joka pysyy rakkaudessa, pysyy Jumalassa ja Jumala pysyy hänessä."* (1. Joh. 4:16b) Selvää on, että se, joka vihaa lähimmäistään, on vieraantunut rakkaudesta ja saa itsekin osakseen vihaa. Kuinka kaukana Jumalasta onkaan se, joka vihaa veljeään, jos kerran *"Jumala on rakkaus ja joka pysyy rakkaudessa, pysyy Jumalassa ja Jumala hänessä"*.

Pyhittäjä Johannes Karpathoslainen

Käännös: Nanna Kristoduli